

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 12 Απριλίου 2018
(OR. en)

7809/18

Διοργανικός φάκελος:
2018/0082 (COD)

AGRI 163
AGRILEG 49
CONSOM 106
CODEC 530

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	12 Απριλίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2018) 173 final
Θέμα:	Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2018) 173 final.

σνημμ.: COM(2018) 173 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.4.2018
COM(2018) 173 final

2018/0082 (COD)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην
αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων**

{SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final} - {SWD(2018) 93 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι αγρότες, οι μεταποιητές, οι έμποροι, οι επιχειρήσεις χονδρικής πώλησης, οι επιχειρήσεις λιανικής πώλησης και οι καταναλωτές είναι όλοι παράγοντες που εμπλέκονται στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Οι μικρότεροι φορείς στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων είναι πιο επιρρεπείς στο να πέφτουν θύματα αθέμιτων εμπορικών πρακτικών (ΑΘΕΠ) λόγω της εν γένει περιορισμένης διαπραγματευτικής ισχύος τους σε σύγκριση με τους μεγάλους φορείς στην αλυσίδα. Οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι σε ΑΘΕΠ, δεδομένου ότι συχνά στερούνται διαπραγματευτικής ισχύος που να ισοδυναμεί με εκείνη που διαθέτουν οι κατάντη εταίροι τους που αγοράζουν τα προϊόντα τους. Αυτό συμβαίνει διότι οι εναλλακτικές που έχουν ώστε τα προϊόντα τους να φτάσουν στους καταναλωτές είναι περιορισμένες.

Υπάρχει ευρεία συναίνεση ότι οι ΑΘΕΠ προκύπτουν σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Τρεις ανακοινώσεις της Επιτροπής από το 2009 έχουν εστιαστεί στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των ΑΘΕΠ.

Τον Ιούνιο του 2016, στο πλαίσιο ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹, η Επιτροπή κλήθηκε να υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση ενωσιακού νομικού πλαισίου σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Τον Δεκέμβριο του 2016, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προχωρήσει, εγκαίρως, σε εκτίμηση των επιπτώσεων, με σκοπό να προτείνει ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο ή μη νομοθετικά μέτρα για την αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών². Τον Σεπτέμβριο του 2016, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση με την οποία καλούσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν άμεση δράση για την πρόληψη των ΑΘΕΠ μέσω της δημιουργίας ενός εναρμονισμένου δικτύου αρχών επιβολής του νόμου σε επίπεδο ΕΕ, με στόχο τη διαμόρφωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά³.

Στην έκθεσή της από το 2016, η Επιτροπή εντόπισε μια σειρά από τομείς που χρήζουν περαιτέρω βελτίωσης όσον αφορά τόσο τη νομοθεσία των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ όσο και τις εθελοντικές πρωτοβουλίες του κλάδου. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να αξιολογήσει εκ νέου την ανάγκη για ανάληψη δράσης εκ μέρους της ΕΕ με στόχο την αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ υπό το φως μεταγενέστερων εξελίξεων πριν από τη λήξη της θητείας της. Οι προσδοκίες όσον αφορά τις βελτιώσεις δεν ικανοποιήθηκαν πλήρως, όπως αναλύεται με περισσότερες λεπτομέρειες στην εκτίμηση επιπτώσεων (ενότητα 3.3).

Όταν προκύπτουν, οι ΑΘΕΠ μπορούν να ασκήσουν πίεση στα κέρδη και στα περιθώρια κέρδους των φορέων, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε μη αποτελεσματική κατανομή των πόρων, αλλά ακόμα στην πτώχευση βιώσιμων και ανταγωνιστικών παραγόντων. Για παράδειγμα, οι αναδρομικές μονομερείς μειώσεις της συμβατικής ποσότητας για αλλοιωσίμα προϊόντα ισοδυναμούν με απώλεια εσόδων για έναν φορέα ο οποίος ενδέχεται να μην βρει εύκολα εναλλακτική λύση για αυτά τα εμπορεύματα. Οι καθυστερημένες πληρωμές για αλλοιωσίμα προϊόντα μετά την παράδοση και την πώληση από τον αγοραστή συνεπάγονται πρόσθετο οικονομικό κόστος για τον προμηθευτή. Το ενδεχόμενο επιβολής υποχρεώσεων

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2016, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων (2015/2065(INI)).

² [Συμπεράσματα του Συμβουλίου](#), της 12ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη ενίσχυση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

³ [COM\(2016\) 32 final](#), 30 Σεπτεμβρίου 2016.

στους προμηθευτές να λαμβάνουν πίσω προϊόντα που δεν πωλούνται από τον αγοραστή αφού οι προμηθευτές και ο αγοραστής έχουν συμφωνήσει για τους όρους προμήθειας ενδέχεται να συνεπάγεται αδικαιολόγητη μεταφορά κινδύνου στους προμηθευτές, η οποία έχει επιπτώσεις στην ασφάλειά τους όσον αφορά τον σχεδιασμό και τις επενδύσεις. Εάν οι προμηθευτές αναγκαστούν να συμβάλουν σε γενικής φύσεως δραστηριότητες προώθησης εντός καταστήματος των διανομέων χωρίς να αποκομίζουν αντίστοιχο όφελος, αυτό ενδέχεται να μειώσει αδικαιολόγητα το περιθώριο κέρδους των προμηθευτών.

Στο πλαίσιο ενός περιβάλλοντος γεωργικής πολιτικής που έχει καταστεί σαφώς περισσότερο προσανατολισμένο στις ανάγκες της αγοράς, η χρηστή διακυβέρνηση της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων έχει αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία για τους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών γεωργικών προϊόντων. Η πρόταση θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι αυτοί οι φορείς μπορούν να ανταγωνίζονται με δίκαιους όρους, συμβάλλοντας κατά αυτό τον τρόπο στη συνολική αποδοτικότητα της αλυσίδας. Οι μη απαγορευμένες αθέμιτες επιχειρηματικές συμπεριφορές από φορείς που διαθέτουν διαπραγματευτική ισχύ ή η ύπαρξη δυνατοτήτων προσφυγής που στερούνται αποτελεσματικότητας μπορούν να υπονομεύουν την οικονομική βιωσιμότητα των φορέων στην αλυσίδα. Αυτή η αδύναμη διακυβέρνηση είναι επίσης πιθανό να διαβρώσει την εμπιστοσύνη τους στον συνολικά δίκαιο χαρακτήρα και στη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.

Η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων είναι ένα συνεχές κάθετα αλληλένδετων αγορών. Χαρακτηρίζεται από σημαντικές διαφορές όσον αφορά τη σχετική διαπραγματευτική ισχύ μεταξύ των μικρότερων και μεσαίων επιχειρήσεων και των μεγαλύτερων. Τα επίπεδα συγκέντρωσης στα στάδια κατάντη της πρωτογενούς παραγωγής είναι υψηλά σε όλα τα κράτη μέλη. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ΑΘΕΠ επηρεάζουν τους παραγωγούς που βρίσκονται σε ασθενέστερη θέση, όπως οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων, ακόμη και αν δεν εκτίθενται άμεσα σε αυτές, εάν το κόστος που συνεπάγονται οι ΑΘΕΠ μετακυλιέται προς τα πίσω στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων στον πιο αδύναμο κρίκο, ο οποίος είναι συχνά ο γεωργός. Κατά συνέπεια, οι αρνητικές επιπτώσεις μιας ΑΘΕΠ που προκύπτει κατάντη, για παράδειγμα μεταξύ μιας επιχείρησης λιανικού εμπορίου και ενός μεταποιητή, μπορούν να μεταφερθούν προς τα πίσω στην αλυσίδα και να φτάσουν εν τέλει στους γεωργούς.

Οι ειδικοί κανόνες σχετικά με τις ΑΘΕΠ που προβλέπονται σε 20 κράτη μέλη μαρτυρούν τον σοβαρό προβληματισμό σχετικά με τις ΑΘΕΠ σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, η ανομοιογένεια ως προς την αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ στα κράτη μέλη είναι σημαντική. Σε ορισμένα κράτη μέλη, δεν υπάρχει καθόλου προστασία έναντι των ΑΘΕΠ ή η προστασία είναι αναποτελεσματική.

Το γενικό δίκαιο (των συμβάσεων) μπορεί να απαγορεύει ορισμένες πρακτικές και οι φορείς που έχουν έρθει αντιμέτωποι με ΑΘΕΠ έχουν την επιλογή να προσφύγουν ενώπιον πολιτικού δικαστηρίου. Ωστόσο, η επιβολή του γενικού δικαίου των συμβάσεων, στον βαθμό που αυτό καλύπτει τις συγκεκριμένες πρακτικές, ενδέχεται να είναι εκ των πραγμάτων δύσκολη: ένα ασθενέστερο μέρος μιας εμπορικής συναλλαγής συχνά δεν είναι πρόθυμο να υποβάλει καταγγελία φοβούμενο μήπως διακυβευτεί μια υπάρχουσα εμπορική σχέση με το ισχυρότερο μέρος («παράγοντας του φόβου»).

Η απόκλιση μεταξύ των ρυθμιστικών προσεγγίσεων που ακολουθούν τα κράτη μέλη όσον αφορά τις ΑΘΕΠ οδηγεί επιπλέον στη δημιουργία άνισων συνθηκών ανταγωνισμού για τους φορείς. Με βάση την τρέχουσα αποσπασματική προσέγγιση, ο βαθμός προστασίας έναντι ΑΘΕΠ που παρέχεται στους φορείς εξαρτάται από το κράτος μέλος. Η απόκλιση των κανόνων μπορεί να οδηγήσει σε διαφορές στις συνθήκες ανταγωνισμού.

Επίσης, το επίπεδο συντονισμού μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών είναι πολύ χαμηλό, λόγω της απουσίας επίσημων δομών συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ. Ο συντονισμός σε αυτό τον τομέα θα μπορούσε να οδηγήσει σε βελτίωση των πρακτικών επιβολής στα κράτη μέλη.

Η εθελοντική πρωτοβουλία για την αλυσίδα εφοδιασμού (SCI)⁴ είναι μια πρωτοβουλία του ιδιωτικού τομέα που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ. Παρόμοιες εθνικές πρωτοβουλίες υπάρχουν και στα κράτη μέλη, παράλληλα με τα εθνικά υποχρεωτικά μέτρα. Από τη σύλληψή της, η SCI έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στα κράτη μέλη όσον αφορά την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ΑΘΕΠ και την ενίσχυση του δίκαιου χαρακτήρα των επιχειρηματικών συμπεριφορών. Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που έχει εξελιχθεί και στο πλαίσιο της οποίας διορίστηκε πρόσφατα ένας ανεξάρτητος πρόεδρος. Παρέχει ένα φόρουμ για έγκαιρη επίλυση διαφορών εκούσιας δικαιοδοσίας. Η SCI είναι, ωστόσο, απίθανο να εξελιχθεί σε ολοκληρωμένο πλαίσιο διακυβέρνησης που θα καθιστούσε τα μέτρα δημόσιας διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής, περιττά. Η συμμετοχή στην SCI είναι εθελοντική και, μέχρι στιγμής, η εν λόγω πρωτοβουλία δεν καλύπτει όλους τους φορείς της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Για παράδειγμα, παρότι οι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου είναι μέλη των αγοραστικών συμμαχιών της SCI, δεν συμμετέχουν στην SCI. Το ίδιο ισχύει για τις οργανώσεις που εκπροσωπούν παραγωγούς γεωργικών προϊόντων. Οι εν λόγω οργανώσεις δεν συμμετέχουν στην SCI, διότι, κατά την άποψή τους, η πρωτοβουλία δεν εξασφαλίζει επαρκή εμπιστευτικότητα για τους καταγγέλλοντες και δεν προβλέπει ανεξάρτητες έρευνες ή κυρώσεις⁵. Ωστόσο, οι οργανώσεις που εκπροσωπούν παραγωγούς γεωργικών προϊόντων συμμετέχουν στις εθνικές πρωτοβουλίες για την αλυσίδα εφοδιασμού.

Ορισμένοι περιορισμοί σε έναν εθελοντικό κώδικα ενδέχεται να είναι επίσης δομικής φύσεως. Η SCI δεν έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις, ενώ παράλληλα δεν δημοσιεύονται αποφάσεις (δεν υπάρχει αποτρεπτικό αποτέλεσμα). Οι διμερείς διαφορές δεν εξετάζονται κατά τρόπο που θα διασφάλιζε την εμπιστευτικότητα των καταγγελιών, ούτε καν κατά τα πρώτα στάδια της διαδικασίας. Επιπλέον, δεν υπάρχει δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών με ίδια πρωτοβουλία. Οι προβληματισμοί σχετικά με την αποτελεσματική επιβολή αποτελούν την αιτία για το συνεχιζόμενο χαμηλό επίπεδο συμμετοχής παραγωγών γεωργικών προϊόντων στην SCI. Επιπλέον, μια εθελοντική πρωτοβουλία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αυτή καθαυτή το ζήτημα του κατακερματισμού των κανόνων για τις ΑΘΕΠ στα κράτη μέλη.

Κατά συνέπεια, η παρούσα πρόταση οδηγίας αποσκοπεί στη μείωση της εμφάνισης ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων μέσω της θέσπισης ενός ελάχιστου κοινού προτύπου προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει έναν σύντομο κατάλογο απαγορευμένων ΑΘΕΠ. Η προστασία καλύπτει τους μικρομεσαίους προμηθευτές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων εφόσον πωλούν τρόφιμα σε αγοραστές που δεν είναι μικρομεσαίοι. Στόχος αυτού του πεδίου εφαρμογής είναι να συμβάλει στην εξασφάλιση ενός δίκαιου προτύπου διαβίωσης για τον γεωργικό πληθυσμό. Πρόκειται για έναν στόχο της κοινής γεωργικής πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 39 της ΣΛΕΕ.

Διατάξεις που αφορούν ελάχιστες απαιτήσεις επιβολής οι οποίες ισχύουν για τις εθνικές αρμόδιες αρχές ενισχύουν τον αποτρεπτικό χαρακτήρα του προτεινόμενου καθεστώτος. Τέλος, ένας μηχανισμός συντονισμού μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου που θα διευκολύνεται από την Επιτροπή θα καταστήσει δυνατή την ανταλλαγή δεδομένων όσον αφορά τον αριθμό και τον τύπο των ερευνών που διεξάγονται για παραβάσεις, ενώ

⁴ <http://www.supplychaininitiative.eu/>. Η SCI δημιουργήθηκε επίσημα το 2013, ωστόσο οι «Αρχές ορθών πρακτικών» της, ένα είδος κώδικα δεοντολογίας, έχουν καθιερωθεί από το 2011.

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [έκθεση](#) της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, Ιανουάριος 2016, σ. 8.

παράλληλα θα παράσχει ένα φόρουμ για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της επιβολής.

Τα προτεινόμενα μέτρα είναι συμπληρωματικά προς τα μέτρα που υφίστανται στα κράτη μέλη και τον κώδικα δεοντολογίας της SCI (προσέγγιση της ελάχιστης εναρμόνισης).

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Μέχρι στιγμής, δεν προβλέπονται οριζόντιοι κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για τις ΑΘΕΠ μεταξύ επιχειρήσεων. Η δικαιοσύνη στις δραστηριότητες μεταξύ επιχειρήσεων στην αγορά αποτελεί τον ειδικό στόχο της οδηγίας 2006/114/ΕΚ, η οποία αφορά τις παραπλανητικές πρακτικές και τις απαιτήσεις συγκριτικής διαφήμισης. Ωστόσο, οι διατάξεις που προβλέπονται στη συγκεκριμένη οδηγία δεν αφορούν τις εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων, όπως προσδιορίζονται στην παρούσα πρόταση.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Το πεδίο εφαρμογής του δικαίου του ανταγωνισμού είναι διαφορετικό από τους κανόνες για τις ΑΘΕΠ. Οι ΑΘΕΠ είναι μονομερείς πρακτικές οι οποίες, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν συνεπάγονται παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού, διότι η στοιχειοθέτηση παραβίασης προϋποθέτει την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης σε δεδομένη αγορά, καθώς και τον εντοπισμό κατάχρησης αυτής της θέσης που επηρεάζει το σύνολο της αγοράς. Συγκριτικά, οι κανόνες για τις ΑΘΕΠ αφορούν οποιαδήποτε κατάσταση άνισης διαπραγματευτικής ισχύος (στην πλειονότητα των περιπτώσεων χωρίς δεσπόζουσα θέση στην αγορά) και απαγορεύουν στις επιχειρήσεις να επιβάλλουν στους εμπορικούς εταίρους τους, ή να αποσπούν ή να επιχειρούν να αποσπάσουν από αυτούς, όρους και προϋποθέσεις που θεωρούνται αδικαιολόγητοι, δυσανάλογοι ή μη ανταποδοτικοί (χωρίς απαραίτητως να υπάρχουν επιπτώσεις στο σύνολο της αγοράς). Ως εκ τούτου, οι κανόνες για τις ΑΘΕΠ θα είναι συμβατοί με τους κανόνες ανταγωνισμού της ΕΕ και συμπληρωματικοί προς αυτούς.

Οι αποκλίσεις μεταξύ των κανονιστικών πλαισίων και η ανεπαρκής προστασία έναντι πρακτικών που είναι παρεμφερείς με τις ΑΘΕΠ έχουν οδηγήσει στην εμφάνιση πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της προστασίας στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν επεκτείνει αυτούς τους κανόνες ώστε να ισχύουν για καταστάσεις μεταξύ επιχειρήσεων σε εθνικό επίπεδο. Η εννοιολογική προσέγγιση των κανόνων της ΕΕ για τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών παρουσιάζει συναφή κοινά χαρακτηριστικά με τους ισχύοντες κανόνες των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ, και ιδίως την εστίαση στα σχετικά ασθενέστερα μέρη μιας συναλλαγής.

Η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών (2011/7/ΕΕ) προβλέπει ότι, στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, η προθεσμία πληρωμής που προβλέπεται στη σύμβαση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 30 ημερολογιακές ημέρες, οι οποίες μπορούν να παραταθούν σε 60, εκτός εάν ρητά συμφωνήθηκε διαφορετικά στο κείμενο της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν είναι κατάφωρα καταχρηστική για τον πιστωτή. Συνεπώς, η απουσία δεσμευτικής μέγιστης προθεσμίας πληρωμής στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων δημιουργεί συχνά πρόσφορο έδαφος για την επιβολή προθεσμιών πληρωμής οι οποίες είναι πολύ μεγαλύτερες από εκείνες που βολεύουν τον πιστωτή ή δεν δικαιολογούνται από τις πρακτικές του εμπορίου ή τη φύση της σύμβασης. Συνακόλουθα, η πρόταση αποσκοπεί στον καθορισμό μιας μέγιστης προθεσμίας πληρωμής 30 ημερολογιακών ημερών στις εμπορικές συναλλαγές όσον αφορά την αγορά και την πώληση τροφίμων μεταξύ επιχειρήσεων. Αυτή η προθεσμία είναι δεσμευτική και δεν υπερβαίνεται σε καμία περίπτωση. Παρότι η παρούσα πρόταση αποτελεί *lex specialis* σχετικά με τις προθεσμίες πληρωμής για τις συμβάσεις στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η οδηγία για τις καθυστερήσεις πληρωμών εξακολουθεί να ισχύει σε περίπτωση καθυστερήσεων πληρωμών για τις υπόλοιπες

διατάξεις, και ιδίως για τα μέρη που αφορούν τις πληρωμές και τα επιτόκια, τις αποζημιώσεις, τους αθέμιτους συμβατικούς όρους και πρακτικές, τις ταχείες διαδικασίες για διαταγές πληρωμής, τα χρονοδιαγράμματα πληρωμής και την παρακράτηση της κυριότητας.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Βασικός στόχος της ΚΓΠ είναι η εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό (άρθρο 39 της ΣΛΕΕ). Η συνταγματική έμφαση που δίνει η ΕΕ στην ευημερία των παραγωγών αφορά αποκλειστικά τον γεωργικό τομέα, γεγονός που υποδεικνύει την πλήρη ευθύνη της ΚΓΠ για την ευρωπαϊκή γεωργία. Η Συνθήκη προβλέπει τέσσερις ακόμη στόχους για την ΚΓΠ: αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας, σταθεροποίηση των αγορών, εξασφάλιση του εφοδιασμού και διασφάλιση λογικών τιμών για τους καταναλωτές.

Το άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) διευκρινίζει ότι οι στόχοι της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) είναι να εξασφαλίζει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό, να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας, να σταθεροποιεί τις αγορές, να εξασφαλίζει τον εφοδιασμό και να διασφαλίζει λογικές τιμές για τους καταναλωτές. Το άρθρο 40 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι η κοινή οργάνωση αγοράς αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών. Το άρθρο 43 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η κοινή οργάνωση αγοράς εξασφαλίζει στις συναλλαγές στο εσωτερικό της Ένωσης όρους ανάλογους με εκείνους που υπάρχουν σε μία εθνική αγορά.

Το συνονθύλευμα κανόνων για τις ΑΘΕΠ στα κράτη μέλη ή η απουσία τέτοιων κανόνων μπορεί να υπονομεύσει τον στόχο της εξασφάλισης ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό. Οι ΑΘΕΠ θέτουν σε κίνδυνο την κερδοφορία των παραγωγών γεωργικών προϊόντων και οδηγούν στην άσκηση πτωτικής πίεσης στο εισόδημά τους που προέρχεται από την αγορά. Η αντιμετώπισή τους εμπίπτει, συνεπώς, στο πεδίο εφαρμογής της ΚΓΠ από δεοντολογική άποψη.

Η απουσία κοινού πλαισίου για τις ΑΘΕΠ έρχεται σε αντίθεση με άλλους τομείς που διέπονται από την ΚΓΠ, και οι οποίοι παρουσιάζουν άμεση συνάφεια για τις επιχειρήσεις, όπως οι κανόνες ανταγωνισμού, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων και τα πρότυπα εμπορίας. Σε αυτούς τους τομείς, η κοινή οργάνωση αγοράς (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013) προβλέπει κοινούς κανόνες σχετικά με τις συνθήκες αγοράς τις οποίες αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις στην ΕΕ, με στόχο τη συμβολή στην οικονομική και κοινωνική συνοχή, καθώς και στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 παράγραφοι 2 και 3 της ΣΛΕΕ, η ΚΓΠ καλύπτει πρωτίστως τα γεωργικά προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ. Ωστόσο, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει ρητά ότι τρόφιμα που δεν παρατίθενται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ (τα προϊόντα του παραρτήματος Ι θεωρούνται «γεωργικά προϊόντα» σύμφωνα με τη Συνθήκη) μπορούν να καλύπτονται από πράξεις που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 43 της ΣΛΕΕ, εάν αυτό συμβάλλει στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων της ΚΓΠ και αφορά βασικά γεωργικά προϊόντα⁶.

Επιπλέον, μια προσέγγιση που εξασφαλίζει προστασία για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τις ενώσεις τους (συνεταιρισμοί και άλλες οργανώσεις παραγωγών) πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τις έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να υποστούν εξαιτίας ΑΘΕΠ που προκύπτουν κατάντη στην αλυσίδα εφοδιασμού προϊόντων, δηλ. φορείς

⁶ Απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 2009, [C-343/07](#), σκέψεις 50-51.

που δεν είναι γεωργοί αλλά των οποίων η αδύναμη διαπραγματευτική θέση κατάντη της αλυσίδας τούς καθιστά ευάλωτους σε ΑΘΕΠ. Η προστασία έναντι ΑΘΕΠ για τους κατάντη προμηθευτές αποτρέπει την πρόκληση ακούσιων συνεπειών για τους γεωργούς λόγω εκτροπής του εμπορίου στους ανταγωνιστές τους που κατέχονται από τον επενδυτή —για παράδειγμα, κατά το στάδιο της μεταποίησης— οι οποίοι δεν θα προστατεύονταν (π.χ. χαμηλότερος νομικός κίνδυνος για τους αγοραστές να έρθουν αντιμέτωποι με κατηγορίες για ΑΘΕΠ).

Με βάση τα ανωτέρω, το άρθρο 43 της ΣΛΕΕ, το οποίο αναθέτει στον νομοθέτη της Ένωσης τις νομικές εξουσίες για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών στην ΕΕ, μπορεί καταρχήν να αποτελεί τη νομική βάση για μέτρα που καλύπτουν τις ΑΘΕΠ που προκύπτουν στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων όσον αφορά το εμπόριο τροφίμων που προέρχονται από παραγωγούς γεωργικών προϊόντων.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Δεν υπάρχουν κοινοί κανόνες της ΕΕ που να προβλέπουν ένα ελάχιστο ευρωπαϊκό πρότυπο προστασίας μέσω της προσέγγισης ή της εναρμόνισης των αποκλινόντων μέτρων των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ. Ελλείψει μέτρων σε επίπεδο ΕΕ, τα κράτη μέλη στερούνται μηχανισμών συντονισμού για να επιτύχουν αυτή την προσέγγιση, ενώ παράλληλα δεν έχουν εμφανή κίνητρα ώστε να ευθυγραμμιστούν από μόνα τους. Παρά τις συστάσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο των ανακοινώσεών της, δεν υπάρχει ακόμα στα κράτη μέλη ένα ελάχιστο πρότυπο προστασίας έναντι των ΑΘΕΠ.

Σε ορισμένα κράτη μέλη δεν προβλέπονται καθόλου ειδικοί κανόνες που θα εξασφάλιζαν προστασία έναντι των ΑΘΕΠ. Σε άλλα κράτη δεν καλύπτονται σημαντικές πτυχές της αποτελεσματικής επιβολής όσον αφορά τις ΑΘΕΠ. Αυτό οδηγεί στην ανεπαρκή προστασία των ευάλωτων φορέων, και ιδίως των παραγωγών γεωργικών προϊόντων. Επιπλέον, παρά τις θετικές επιπτώσεις τους στην αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ σε ιδιωτικό επίπεδο, οι εθελοντικοί κώδικες, συμπεριλαμβανομένης της SCI —στον βαθμό που εφαρμόζεται στα κράτη μέλη— δεν μπορούν να αντικαταστήσουν αποτελεσματικά τα μέτρα δημόσιας διακυβέρνησης.

Υπάρχει, συνεπώς, ανάγκη θέσπισης μέτρων της ΕΕ που να στοχεύουν στο πρόβλημα της ανεπαρκούς προστασίας έναντι των ΑΘΕΠ μέσω της πρόβλεψης ενός κοινού ελάχιστου προτύπου για ολόκληρη την ΕΕ. Έπειτα από έτη συζήτησης, ανάλυσης και συστάσεων, οι οποίες έχουν βελτιώσει την κατάσταση που επικρατεί μόνο σε ορισμένο βαθμό, η νομοθεσία της ΕΕ είναι ένα μέσο που μπορεί να εξασφαλίσει ένα τέτοιο ελάχιστο πρότυπο προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον συντονισμό και την επιβολή.

Η αποτελεσματικότητα των κανόνων της ΕΕ έγκειται σε ένα ελάχιστο πρότυπο που θα είναι κοινό για τα κράτη μέλη και θα θεσπίζει την παροχή προστασίας στα κράτη μέλη που, επί του παρόντος, δεν διαθέτουν κανόνες για την προστασία έναντι των ΑΘΕΠ. Η προσέγγιση που έχει επιλεγεί είναι αναλογική σε σχέση με το πρόβλημα που αντιμετωπίζεται και σε σχέση με τα μέτρα που υφίστανται στα κράτη μέλη. Δεν θεσπίζεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο της ΕΕ που διέπει τις ΑΘΕΠ στα κράτη μέλη. Αντί αυτού, σύμφωνα με μια προσέγγιση ελάχιστης εναρμόνισης, καλύπτεται ένας σύντομος κατάλογος προδήλως αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, ωστόσο αφήνεται στα κράτη μέλη περιθώριο ώστε να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα μεγαλύτερης εμβέλειας. Οι μεγαλύτερης εμβέλειας εθνικοί κανόνες για τις ΑΘΕΠ και οι εθελοντικοί κώδικες όπως η SCI δεν θα αντικατασταθούν αλλά θα συμπληρωθούν. Συνεπώς, ένα ελάχιστο πρότυπο της ΕΕ αναμένεται να οδηγήσει σε συνέργειες και όχι να ακυρώσει τα πλεονεκτήματα αυτών των καθεστώτων. Δεύτερον, η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει αρμοδιότητες επιβολής που έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές στην αντιμετώπιση του παράγοντα του φόβου, καθώς και στην ενίσχυση του αποτρεπτικού αποτελέσματος και στη βελτίωση των δυνατοτήτων προσφυγής στα κράτη μέλη. Επίσης, η προσέγγιση που

ακολουθήθηκε είναι προσέγγιση ελάχιστης παρέμβασης και βασίζεται στις αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και όχι σε κάποια κεντρική αρχή επιβολής. Τρίτον, η προτεινόμενη οδηγία περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός δικτύου συντονισμού αρχών επιβολής του νόμου που θα διευκολύνεται από την Επιτροπή και το οποίο θα καταστήσει δυνατή την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών επιβολής, ενώ παράλληλα θα παράσχει μια πλατφόρμα στο πλαίσιο της οποίας θα συζητείται και θα βελτιώνεται η εφαρμογή των κανόνων για τις ΑΘΕΠ. Η πείρα που έχει αποκομιστεί από την επιβολή κανόνων για τις ΑΘΕΠ μέσω του διαμεσολαβητή του κώδικα ειδών παντοπωλείου (Grocery Code Adjudicator) του Ηνωμένου Βασιλείου δείχνει ότι ένα αποτελεσματικό καθεστώς προστασίας μπορεί να μειώσει την εμφάνιση ΑΘΕΠ και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα της προσφυγής έναντι αυτών.

Τα μέτρα σε επίπεδο ΕΕ, συμπληρωματικά προς τα καθεστώτα των κρατών μελών και την SCI, συνίστανται σε κοινούς κανόνες για τις ΑΘΕΠ που θα αποσκοπούν στη βελτίωση της διακυβέρνησης της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και θα επιδιώκουν τον στόχο της εξασφάλισης δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τον γεωργικό πληθυσμό (άρθρο 39 της ΣΛΕΕ). Η προσέγγιση που υιοθετήθηκε λαμβάνει τη μορφή μερικής (ελάχιστης) εναρμόνισης και λαμβάνει υπόψη τις θετικές επιπτώσεις συμβατικών ρυθμίσεων με γνώμονα την αγορά μεταξύ των μερών. Δεδομένου ότι οι ΑΘΕΠ προκύπτουν σε ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και έχουν συνέπειες που είναι πιθανόν να μετακυλιστούν στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων, είναι εύλογο να επιδιώκονται η αντιμετώπισή τους κατά τρόπο ολοκληρωμένο και η στόχευσή τους σε ολόκληρη την αλυσίδα.

- **Αναλογικότητα**

Οι δέσμες λύσεων που συζητήθηκαν κατά την εκτίμηση επιπτώσεων διαφέρουν ανάλογα με τον στόχο τους. Όσον αφορά την καταλληλότητά τους για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του ζητήματος, όλες οι δέσμες λύσεων είναι καταρχήν κατάλληλες ώστε να συμβάλουν στην επίτευξη των αναφερόμενων στόχων, οι οποίοι είναι η μείωση της εμφάνισης ΑΘΕΠ και η αντιμετώπιση του ζητήματος της ανεπαρκούς προστασίας. Εντούτοις, με τις συστάσεις της ΕΕ μπορεί να συντελεστεί ελάχιστη πρόοδος όσον αφορά τους επιδιωκόμενους στόχους. Οι συστάσεις του 2014 και του 2016 της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη και την SCI δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως, εν μέρει διότι για ορισμένα αποτελέσματα ενδέχεται να απαιτείται μια κοινή υποχρεωτική προσέγγιση. Αντίστοιχα, η προσέγγιση που επελέγη στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας είναι πιο αποτελεσματική όσον αφορά τη διασφάλιση του στόχου για κοινό ελάχιστο επίπεδο προστασίας στα κράτη μέλη και μπορεί, όπως έχει δείξει το παράδειγμα ορισμένων χωρών, να αντιμετωπίσει ορισμένα από τα προβλήματα που έχουν εντοπιστεί σχετικά με τις ΑΘΕΠ, συμπεριλαμβανομένων των αδυναμιών σε επίπεδο επιβολής. Στο ίδιο πνεύμα, προκύπτει ότι τα λιγότερο παρεμβατικά μέσα δεν είναι πιθανό να επιτύχουν τον στόχο κατά εξίσου αποτελεσματικό τρόπο.

Η προσέγγιση που υιοθετείται είναι συνετή από διάφορες απόψεις και, συνεπώς, είναι αναλογική προς τον επιδιωκόμενο στόχο. Προτείνεται η μερική και όχι η πλήρης εναρμόνιση. Τα κράτη μέλη θα διατηρήσουν τη δυνατότητά τους να διαθέτουν κανόνες για τις ΑΘΕΠ που υπερβαίνουν το ελάχιστο πρότυπο προστασίας που σκοπεύει να θεσπίσει η παρούσα οδηγία (με την επιφύλαξη του εφαρμοστέου δικαίου της Ένωσης). Επιπλέον, η οδηγία προτείνει μια προσέγγιση που βασίζεται στην αποκεντρωμένη επιβολή από τα κράτη μέλη. Η οδηγία είναι συμπληρωματική προς τους υφιστάμενους κανόνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν θεσπιστεί με εθελοντικές πρωτοβουλίες, όπως η SCI. Κατά συνέπεια, η οδηγία δεν αποσκοπεί στον καθορισμό όλων των πρακτικών που θα μπορούσαν να αποτελούν ΑΘΕΠ, αλλά καταρτίζει έναν σύντομο κατάλογο με απαγορευμένες ΑΘΕΠ. Το πεδίο εφαρμογής της προστασίας περιορίζεται στους προμηθευτές που είναι ΜΜΕ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και, κατά αυτό τον τρόπο, δεν παρεμβαίνει στις εμπορικές σχέσεις μεγάλων παραγόντων οι οποίοι είναι λιγότερο πιθανό να επηρεάζονται από ΑΘΕΠ ή οι οποίοι μπορεί

να αναμένεται ότι αντισταθμίζουν την αδικαιολόγητη πίεση να υποστούν ΑΘΕΠ και οι οποίοι δεν θα υπόκειντο στον παράγοντα του φόβου που αναλύεται στην έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων κατά τον ίδιο τρόπο με τους φορείς που είναι ΜΜΕ.

Οι ενότητες 3.2 και 3.3 της εκτίμησης επιπτώσεων αφορούν την αναλογικότητα. Τα χαρακτηριστικά της προτιμώμενης λύσης, τα οποία καθιστούν την πρόταση αναλογική υπό την παραπάνω έννοια, συζητιούνται στις ενότητες 5 και 6 και, εν τέλει, στην ενότητα 8 όπου παρουσιάζεται η προτιμώμενη λύση.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η νομική πράξη που επιλέχθηκε είναι η οδηγία, καθώς μια προσέγγιση «μη δεσμευτικού δικαίου» κινδυνεύει να αποδειχθεί αναποτελεσματική όσον αφορά την εξασφάλιση των επιθυμητών ελάχιστων ισότιμων όρων ανταγωνισμού. Η έγκριση της οδηγίας ως σχετικής νομικής πράξης για μέτρα που αφορούν τις ΑΘΕΠ λαμβάνει επίσης υπόψη την αρχή της επικουρικότητας: μια οδηγία παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ενσωματώσουν την ελάχιστη προστασία στην εθνική έννομη τάξη τους κατά τρόπο συμβατό με τις επιλογές τους όσον αφορά τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ακόμη νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ για την αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ, δεν είναι δυνατόν σε αυτό το στάδιο να παρουσιαστεί μια τεκμηριωμένη αξιολόγηση σχετικά με τον τρόπο απόδοσης των μέτρων της ΕΕ. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη έχουν διενεργήσει εκ των προτέρων και εκ των υστέρων αξιολογήσεις όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των πολιτικών τους στον τομέα των ΑΘΕΠ.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Η διαδικασία της διαβούλευσης περιλάμβανε διαβουλεύσεις σχετικά με την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων, μια ανοικτή δημόσια διαβούλευση, στοχευμένες διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενα μέρη της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων (επιχειρήσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και οργανώσεις καταναλωτών), μια διαβούλευση με τα κράτη μέλη, ένα ακαδημαϊκό εργαστήριο για τις ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων (το οποίο διοργανώθηκε από το Κοινό Κέντρων Ερευνών), ad hoc συναντήσεις με ενδιαφερόμενα μέρη της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και συνομιλίες με ομάδες διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών για την ΚΓΠ. Η διαδικασία της διαβούλευσης αποσκοπούσε πρωτίστως στη συλλογή στοιχείων για την ενημέρωση της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη κλήθηκαν να διατυπώσουν παρατηρήσεις και να παράσχουν στοιχεία για τον ορισμό του προβλήματος, τους στόχους πολιτικής, την ανάγκη για ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ, τις επιλογές πολιτικής, τον πιθανό αντίκτυπο των επιλογών πολιτικής, καθώς και ζητήματα εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων της παρακολούθησης και της επιβολής.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη ανέφεραν σε μεγάλο βαθμό ότι ζημιογόνες ΑΘΕΠ προκύπτουν συχνά στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, καθώς και ότι στηρίζουν την ανάληψη νομικής δράσης σε επίπεδο ΕΕ (εξαιρουμένου του τομέα λιανικής), συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης ελάχιστων προτύπων επιβολής. Οι μεγάλες επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου διαφωνούν με την άποψη ότι οι ΑΘΕΠ είναι ένα ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο και αντιτίθενται στη λήψη μέτρων σε επίπεδο ΕΕ. Η συμμετοχή οργανώσεων καταναλωτών στη διαδικασία

διαβούλευσης ήταν περιορισμένη, ωστόσο οι εν λόγω οργανώσεις εκδήλωσαν ενδιαφέρον για συμμετοχή στο νομοθετικό στάδιο.

Το 90 % των συμμετεχόντων στην ανοικτή δημόσια διαβούλευση συμφώνησε πλήρως ή εν μέρει ότι υπήρχαν πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ΑΘΕΠ. Αυτά τα αποτελέσματα ήταν σε γενικές γραμμές παρεμφερή για όλες τις ομάδες ενδιαφερόμενων μερών (παραγωγοί, μεταποιητές, έμποροι, ερευνητές κ.λπ.), εξαιρουμένου του τομέα λιανικού εμπορίου (το 12 % συμφώνησε πλήρως ή εν μέρει ότι υπάρχουν ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων). Οι πλέον ζημιογόνες πρακτικές που εντοπίστηκαν κατά τη διαβούλευση συνέπιπταν σε μεγάλο βαθμό με εκείνες που προσδιορίζονται από την SCI στις «Αρχές ορθών πρακτικών». Συνολικά, το 87 % των συμμετεχόντων θεωρούσε ότι θα πρέπει να αναληφθεί δράση από την Ευρωπαϊκή Ένωση (σε συνδυασμό με τα κράτη μέλη, 58 %· ή μεμονωμένα από την ΕΕ, 29 %). Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της επιβολής, τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά που ανέφεραν οι συμμετέχοντες ήταν τα εξής: διαφάνεια των ερευνών και των αποτελεσμάτων (94 %), δυνατότητα επιβολής προστίμων σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων (93 %), δυνατότητα υποβολής συλλογικών καταγγελιών (92 %), δυνατότητα λήψης και διαχείρισης εμπιστευτικών καταγγελιών (89 %), ορισμός αρμόδιας αρχής (89 %) και δυνατότητα διεξαγωγής ερευνών με ίδια πρωτοβουλία (73 %).

Οι παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών ενσωματώθηκαν στην ανάλυση εκτίμησης επιπτώσεων σε ολόκληρο το κείμενο και ελήφθησαν υπόψη για την πρόταση οδηγίας. Παρότι η πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών ζήτησαν την εκτεταμένη ρύθμιση διαφόρων τύπων ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, η πρόταση της Επιτροπής παρουσιάζει μια περιορισμένη προσέγγιση καλύπτοντας ελάχιστους μόνο τύπους ιδιαίτερα ζημιογόνων ΑΘΕΠ. Η Επιτροπή συμφωνεί σε μεγάλο βαθμό με την πλειονότητα των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη σημασία της ισχυρής ικανότητας επιβολής για τις αρχές των κρατών μελών και του συντονισμού της επιβολής σε επίπεδο ΕΕ.

• **Συλλογή και χρήση εμπειρογνώσιας**

Εκτός από τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη που περιγράφονται παραπάνω, η ανάλυση για την εκτίμηση επιπτώσεων βασίστηκε σε ένα ευρύ φάσμα επιστημονικών, νομικών και εφαρμοσμένων γνώσεων. Για τον καθορισμό των βασικών στοιχείων, συλλέχθηκαν πληροφορίες από τα κράτη μέλη, οι οποίες υποβλήθηκαν σε επεξεργασία και αναλύθηκαν από εξωτερικούς νομικούς εμπειρογνώμονες· συλλέχθηκαν επίσης πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις των λύσεων από τα κράτη μέλη, καθώς και από δημόσια διαθέσιμα στοιχεία. Γενικότερα, η βάση τεκμηρίωσης της εκτίμησης επιπτώσεων περιλαμβάνει στοιχεία και πληροφορίες που αποκτήθηκαν μέσω των προαναφερθέντων διαβουλεύσεων, μέσω ενός ακαδημαϊκού εργαστηρίου και μιας τεχνικής έκθεσης, μέσω ανεξάρτητων ανασκοπήσεων της βιβλιογραφίας, καθώς και μέσω ανταλλαγών με κράτη μέλη και τρίτες χώρες που διαθέτουν πείρα στη ρύθμιση ΑΘΕΠ. Για παράδειγμα, στην έκθεσή της «The supply of groceries in the UK market investigation» (Η προμήθεια ειδών παντοπωλείου στην έρευνα αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου) από το 2008, η Επιτροπή Ανταγωνισμού του Ηνωμένου Βασιλείου διαπίστωσε ότι ορισμένες ΑΘΕΠ ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και στην ευημερία των καταναλωτών. Στο πλαίσιο μελέτης που διεξήχθη για τη ΓΔ GROW το 2016, η Areté ανέλυσε τα όρια της SCI όσον αφορά την αντιμετώπιση των ΑΘΕΠ. Επίσης, σε έκθεση σχετικά με τις ΑΘΕΠ το 2013, η SEO επιβεβαίωσε τον ρόλο που διαδραματίζει ο φόβος για αντίποινα στις περιπτώσεις ΑΘΕΠ.

Επιπλέον, στην εκτίμηση επιπτώσεων αξιοποιήθηκε η εσωτερική εμπειρογνωμοσύνη τόσο των ερευνητών στο Κοινό Κέντρο Ερευνών, και ιδίως στη μονάδα του για τα οικονομικά της γεωργίας, όσο και των οικονομικών και νομικών εμπειρογνομόνων της ΓΔ AGRI.

Επιστημονική διημερίδα για τις ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων

Μαζί με τη ΓΔ AGRI, το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC) διοργάνωσε μια διημερίδα με θέμα «Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων», τον Ιούλιο του 2017. Περισσότεροι από δώδεκα συμμετέχοντες σε αυτή τη διημερίδα προέρχονταν από πανεπιστήμια από ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και από τις ΗΠΑ.

Βάσει των αποτελεσμάτων της διημερίδας, και με την υποστήριξη των επιστημονικών εισηγητών στη διημερίδα, το JRC συνέταξε τεχνική έκθεση η οποία επιβεβαίωνε την ύπαρξη ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και ανέφερε τις εκτεταμένες ρυθμιστικές και αναλυτικές εργασίες επ' αυτού του θέματος.

Μελέτη για τους εθνικούς κανόνες των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ

Ακολουθώντας μια προσέγγιση βάσει ερωτηματολογίου, η Επιτροπή άντλησε παρατηρήσεις από τα κράτη μέλη σχετικά με την πείρα που διαθέτουν όσον αφορά κανόνες για τις ΑΘΕΠ και τα δεδομένα και τις πληροφορίες που θα μπορούσαν να κοινοποιήσουν σε αυτό το πλαίσιο. Ειδικότερα, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να i) επικαιροποιήσουν τις πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη, την εφαρμογή και την επιβολή εθνικής νομοθεσίας για τις ΑΘΕΠ που είχαν συλλεχθεί στο πλαίσιο προηγούμενης μελέτης το 2015, ii) να κοινοποιήσουν πληροφορίες από αξιολογήσεις επιπτώσεων που ενδέχεται να έχουν διενεργήσει για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με εθνικούς κανόνες για τις ΑΘΕΠ και iii) να παράσχουν δεδομένα και πληροφορίες για τις διοικητικές δαπάνες που συνεπάγεται η θέσπιση κανόνων για τις ΑΘΕΠ για τις δημόσιες διοικήσεις.

Οι απαντήσεις των κρατών μελών χρησιμοποιήθηκαν ως στοιχεία για μια επισκόπηση των «Ειδικών κανονισμών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στα κράτη μέλη στην αλυσίδα εφοδιασμού του λιανικού εμπορίου μεταξύ επιχειρήσεων» (Cafaggi, F. and P. Iamiceli, παράρτημα ΣΤ της εκτίμησης επιπτώσεων). Επιπλέον, η ΓΔ AGRI χρησιμοποίησε τις εκτιμήσεις των κρατών μελών για τις διοικητικές δαπάνες τους όσον αφορά τη θέσπιση και την επιβολή των εθνικών κανόνων τους για τις ΑΘΕΠ κατά την εκπόνηση της εκτίμησης επιπτώσεων και τον σχεδιασμό των διαφόρων λύσεων.

Ανάλυση των επιπτώσεων της ρύθμισης των ΑΘΕΠ

Ο επικεφαλής οικονομολόγος της ΓΔ COMP παρέσχε μια ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων της ρύθμισης των εμπορικών πρακτικών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των πιθανών πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων (για τους φορείς και τους καταναλωτές) που συνεπάγεται η ρύθμιση διαφόρων τύπων πρακτικών.

• Εκτίμηση επιπτώσεων

Η ΓΔ AGRI παρουσίασε την εκτίμηση επιπτώσεων στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 21 Φεβρουαρίου 2018. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε αρνητική γνώμη στις 23 Φεβρουαρίου 2018. Η επιτροπή ζήτησε την πραγματοποίηση περαιτέρω εργασιών και την εκ νέου υποβολή της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων. Η επιτροπή εντόπισε αρκετές ελλείψεις που έπρεπε να αποκατασταθούν σε αναθεωρημένη έκδοση. Μια αναθεωρημένη έκδοση της έκθεσης εκτίμησης επιπτώσεων υποβλήθηκε στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 5 Μαρτίου 2018 και η επιτροπή εξέδωσε μια δεύτερη γνώμη, η οποία ελήφθη στις 12 Μαρτίου 2018. Αυτή η δεύτερη γνώμη ήταν θετική με επιφυλάξεις. Μια επισκόπηση των συστάσεων της επιτροπής και των αλλαγών που έγιναν παρέχεται στο παράρτημα 1 της εκτίμησης επιπτώσεων.

Οι διάφορες επιλογές πολιτικής παρουσιάζονται και αναλύονται στην ενότητα 5 της εκτίμησης επιπτώσεων. Στη συνέχεια, αυτές οι επιλογές αξιολογούνται και συνδυάζονται σε

διάφορες δυνατές διαφοροποιημένες δέσμες λύσεων (ενότητα 6.4). Μια προτιμώμενη δέσμη λύσεων παρουσιάζεται στην ενότητα 8. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε και η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δεσμών και των βασικών τους στοιχείων περιγράφεται στο παράρτημα Ε.

Όσον αφορά τα στοιχεία των λύσεων, οι ακόλουθες παρατηρήσεις είναι σημαντικές. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, μια λεπτομερής εναρμόνιση των κανόνων για τις ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων της ΕΕ δεν φαίνεται να αποτελεί εγγυημένη λύση. Μια προσέγγιση μερικής εναρμόνισης με ουσιαστικούς κανόνες για τις ΑΘΕΠ μπορεί να συνδυαστεί με αυστηρότερους κανόνες των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ, θεσπίζοντας παράλληλα ένα κοινό ελάχιστο πρότυπο προστασίας στην ΕΕ, το οποίο θα στηρίζει τον στόχο για μείωση της εμφάνισης ΑΘΕΠ.

Μια γενική ρήτρα που θα απαγόρευε τις ΑΘΕΠ θα παρείχε ένα κοινό πρότυπο προστασίας έναντι των ΑΘΕΠ στα κράτη μέλη. Ενώ θα ερμηνευόταν από τις αρχές των κρατών μελών κατά περίπτωση, θα δημιουργούσε προσδοκίες για ομοιόμορφη εφαρμογή. Συνεπώς, μια γενική ρήτρα θα συνεπαγόταν εκ των πραγμάτων έναν βαθμό εναρμόνισης που θα δημιουργούσε εντάσεις όσον αφορά τα υφιστάμενα καθεστώτα των κρατών μελών, τα οποία συχνά βασίζονται ιδίω ονόματι σε γενικές εθνικές απαγορεύσεις. Οι απαγορεύσεις συγκεκριμένων ΑΘΕΠ –ή προσέγγιση που ακολουθείται στην παρούσα πρόταση οδηγίας– δεν έχουν αυτό το εκ των πραγμάτων ευρύ αποτέλεσμα εναρμόνισης. Απαγορεύσεις που ορίζονται συγκεκριμένα και στοχεύουν σε ειδικές ΑΘΕΠ θα μειώσουν επίσης την ανασφάλεια δικαίου για τις εμπορικές συναλλαγές που ενδέχεται να προέρχεται από μια πιο γενική απαγόρευση. Λόγω του ειδικού χαρακτήρα τους, ο στόχος των κανόνων είναι να είναι προβλέψιμοι για τους φορείς και λειτουργικοί για τις αρχές που είναι επιφορτισμένες με την επιβολή τους.

Είναι απαραίτητο να γίνει διάκριση μεταξύ των πρακτικών που προβλέπονται με σαφείς και ακριβείς όρους στη συμφωνία προμήθειας μεταξύ των μερών πριν από την έναρξη της συναλλαγής και των πρακτικών που προκύπτουν μετά την έναρξη της συναλλαγής χωρίς να έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων και προβλέπονται σε σαφείς και ακριβείς όρους. Η πρώτη κατηγορία πρακτικών είναι πιθανό να οδηγήσει σε βελτίωση της απόδοσης, ενώ η δεύτερη κατηγορία είναι πιθανό να οδηγήσει σε βελτίωση της απόδοσης για τα μέρη. Συνεπώς, ο ορισμός ορισμένων ΑΘΕΠ στην παρούσα πρόταση καλύπτει τις συμβατικές συμφωνίες μεταξύ μερών, εκτός εάν δεν δύναται να θεωρηθεί ευλόγως ότι οδηγούν σε βελτίωση της απόδοσης, για παράδειγμα εάν παρέχουν ασαφείς και απροσδιόριστες εξουσίες στο ισχυρότερο μέρος ώστε να αποφασίζει μονομερώς για τέτοιες πρακτικές σε χρονικό σημείο μετά την έναρξη της συναλλαγής (αδυναμία πρόβλεψης) ή διότι ορισμένες πρακτικές είναι εκ φύσεως αθέμιτες.

Οι προτεινόμενοι κανόνες για τις ΑΘΕΠ εστιάζουν στα προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ και προορίζονται για χρήση ως τρόφιμα, καθώς και στα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα που αποτελούν αντικείμενο εμπορίου στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, καλύπτοντας κατά αυτό τον τρόπο όλα τα τρόφιμα που αποτελούν αντικείμενο εμπορίου. Στο πλαίσιο αγορών τέτοιων προϊόντων από αγοραστές που δεν είναι ΜΜΕ στην αλυσίδα, θα πρέπει να τηρούνται οι κανόνες της ΕΕ για τις ΑΘΕΠ. Αυτό το ολοκληρωμένο πεδίο εφαρμογής συνάδει με την προσέγγιση της SCI και τα μέτρα των κρατών μελών για τις ΑΘΕΠ. Η κάλυψη μόνο των γεωργικών προϊόντων, όπως παρατίθενται στο παράρτημα Ι θα ενείχε τον κίνδυνο δημιουργίας στρεβλώσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού, οι οποίες θα μπορούσαν εν τέλει να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων και στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων.

Η στοχευμένη προστασία των μικρομεσαίων προμηθευτών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων είναι δικαιολογημένη, καθώς συχνά είναι αυτοί που δεν μπορούν να προστατευτούν από ΑΘΕΠ λόγω του ότι στερούνται διαπραγματευτικής ισχύος. Υπάρχει επίσης κίνδυνος για αρνητικές συνέπειες όσον αφορά μέτρα που επηρεάζουν τις συμβατικές σχέσεις μεταξύ μεγάλων φορέων. Συνεπώς, ακόμη και αν στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων οι ΑΘΕΠ ορίζονται με βάση παραμέτρους απόλυτης δικαιοσύνης, μια στοχευμένη προστασία είναι πιο αναλογική σε αυτό το στάδιο. Με την ίδια λογική, οι κανόνες πρέπει να ισχύουν για του μικρομεσαίους αγοραστές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, διότι είναι εκείνοι που ενδέχεται να μπορούν να χρησιμοποιήσουν τη διαπραγματευτική τους ισχύ εις βάρος μικρών φορέων κατά τρόπο που καθιστά δυνατή τη χρήση ΑΘΕΠ.

Ορισμένες διαδικαστικές εξουσίες για τις αρχές που είναι αρμόδιες για την παρακολούθηση των κανόνων για τις ΑΘΕΠ —και η ύπαρξη τέτοιας αρχής εξαρχής— έχουν αποδειχθεί σημαντικές ώστε οι φορείς να πιστεύουν ότι υπάρχει αποτελεσματική επιβολή και είναι δυνατή η αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων για εκείνους που έχουν έρθει αντιμέτωποι με ΑΘΕΠ και δεν έχουν προσφύγει στη δικαιοσύνη (παράγοντας του φόβου). Συνεπώς, τα κράτη μέλη πρέπει να ορίσουν μια αρμόδια αρχή για την επιβολή των κανόνων για τις ΑΘΕΠ, στην οποία θα ανατεθούν ορισμένες ελάχιστες εξουσίες επιβολής με γνώμονα βέλτιστες πρακτικές στα υφιστάμενα καθεστώτα των κρατών μελών.

Ένας μηχανισμός συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων αρχών θα πρέπει να συνοδεύει τους κανόνες της ΕΕ και να διασφαλίζει τη συντονισμένη εφαρμογή τους, ενώ παράλληλα θα πρέπει να διευκολύνει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτού του μηχανισμού είναι πολύ σημαντικό να συλλέγονται επίσης δεδομένα μέσω της υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μελλοντική επανεξέταση των μέτρων. Η Επιτροπή θα διευκολύνει το δίκτυο μέσω της διοργάνωσης ετήσιων συναντήσεων με βάση ετήσιες εκθέσεις εφαρμογής που υποβάλλουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών.

Όσον αφορά τις επιπτώσεις των κανόνων για τις ΑΘΕΠ, είναι δύσκολο να δοθεί μια ακριβής ποσοτική εκτίμηση των οφελών που θα καρπωθούν οι φορείς. Ωστόσο, καθεμία από τις ΑΘΕΠ έχει κατά βάση σαφείς αρνητικές επιπτώσεις λόγω της αδικαιολόγητης μεταφοράς κινδύνου και της δημιουργίας ανασφάλειας, δηλ. λόγω του κόστους που, σε ανταγωνιστικές αγορές, δεν θα αποτελούσε μέρος της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Σχεδόν όλοι οι συμμετέχοντες σε πολυάριθμες έρευνες που αναφέρθηκαν στην παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων συγκλίνουν ως προς τον προβληματισμό τους σχετικά με την εμφάνιση ΑΘΕΠ και τις ζημιογόνες επιπτώσεις τους, καθώς και ως προς τις προσδοκίες τους για θετικές επιπτώσεις από δημόσιους κανόνες για τις ΑΘΕΠ (κανόνες της ΕΕ) και την αποτελεσματική τους επιβολή. Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο διαμεσολαβητής του κώδικα ειδών παντοπωλείου (Grocery Code Adjudicator) αναφέρει ότι έχει αποδειχθεί αποτελεσματικός στη μείωση της εμφάνισης ΑΘΕΠ.

Εκτιμήσεις σχετικά με τις ζημιογόνες επιπτώσεις των ΑΘΕΠ παρέχονται στις ενότητες 2.5 και 6.2.1 της εκτίμησης επιπτώσεων. Σύμφωνα με έρευνα του 2013 για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τους γεωργικούς συνεταιρισμούς με βάση έναν ευρύ ορισμό για τις ΑΘΕΠ, η εκτιμώμενη ζημία εξαιτίας ΑΘΕΠ ανερχόταν σε περισσότερα από 10 δισ. EUR ετησίως. Οι μεταποιητές τροφίμων που συμμετείχαν σε έρευνα το 2011 με βάση έναν ευρύ ορισμό για τις ΑΘΕΠ ανέφεραν ότι το κόστος που σχετιζόταν με τις ΑΘΕΠ ανερχόταν στο 0,5 % του κύκλου εργασιών τους, ποσοστό που θα ισοδυναμούσε με 4,4 δισ. EUR εάν γινόταν παρέκταση στον κύκλο εργασιών ολόκληρου του κλάδου τροφίμων κατά το συγκεκριμένο έτος.

Τα αναμενόμενα οφέλη της μείωσης της εμφάνισης ΑΘΕΠ θα μπορούσαν να θεωρηθούν ότι συνεπάγονται κόστος για τους ισχυρούς φορείς που ασκούσαν τέτοιες πρακτικές και στο εξής πρέπει να παύσουν να τις ασκούν λόγω των κανόνων για τις ΑΘΕΠ. Ωστόσο, λόγω κοινωνικών ζητημάτων που αφορούν τη δικαιοσύνη, αυτά τα οφέλη, τα οποία είναι αποτέλεσμα της επιβολής κανόνων για τις ΑΘΕΠ στους προμηθευτές, δεν θεωρούνται εξαρχής δικαιολογημένα. Ως εκ τούτου, τα οφέλη που απορρέουν από την απαγόρευση των ΑΘΕΠ αντισταθμίζουν αυτή την ειδική μορφή «ζημίας».

Το βασικό κόστος για τους φορείς που υπόκεινται σε κανόνες για τις ΑΘΕΠ θα είναι το κόστος συμμόρφωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, το κόστος συμμόρφωσης είναι εν γένει κόστος που σχετίζεται αυστηρά με την κατάρτιση και την τήρηση των κανόνων. Οι προτεινόμενοι κανόνες για τις ΑΘΕΠ δεν απαιτούν από τους φορείς να διεξάγουν συγκεκριμένες δραστηριότητες, αλλά απαγορεύουν μόνο ορισμένες συμπεριφορές που θεωρούνται αθέμιτες. Επιπλέον, τουλάχιστον τα συμβαλλόμενα μέρη της SCI έχουν ήδη επωμιστεί το κόστος συμμόρφωσης που συνεπαγόταν ο εθελοντικός κώδικας της SCI. Μια μεγαλύτερη επιχείρηση λιανικού εμπορίου, για παράδειγμα, έχει ξοδέψει 200 000 EUR σε έκτακτα μέτρα κατάρτισης όσον αφορά τον κώδικα δεοντολογίας της SCI.

Η μερική εναρμόνιση των κανόνων για τις ΑΘΕΠ σε επίπεδο ΕΕ αναμένεται να έχει περιορισμένες επιπτώσεις στους καταναλωτές. Στην ανοικτή δημόσια διαβούλευση, οι φορείς δεν υποστήριζαν σε γενικές γραμμές ότι οι ΑΘΕΠ (π.χ., από την SCI) οδηγούν σε οφέλη για τους καταναλωτές, για παράδειγμα μέσω της μείωσης των τιμών για τους καταναλωτές η οποία καθίσταται δυνατή μέσω της απόσπασης περιθωρίων κέρδους από ανάντη προμηθευτές μέσω ΑΘΕΠ. Υποστηρίχθηκε ενίοτε ότι οι τιμές για τους καταναλωτές επηρεάζονται δυσμενώς από απαγορεύσεις των πωλήσεων σε επίπεδο χαμηλότερο του κόστους, ωστόσο οι τελευταίες δεν καλύπτονται από την εκτίμηση επιπτώσεων. Οι οργανώσεις καταναλωτών που συμμετείχαν στη διαβούλευση ενθαρρύνουν τη θέσπιση δημόσιων κανόνων για τις ΑΘΕΠ, καθώς αναμένουν ότι, σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, θα υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στις τιμές για τους καταναλωτές εξαιτίας των ΑΘΕΠ.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεταφέρουν τους κανόνες για τις ΑΘΕΠ στο εθνικό τους δίκαιο. Η επιλογή της οδηγίας παρέχει στα κράτη μέλη ορισμένο βαθμό διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά τον τρόπο εφαρμογής αυτής της μεταφοράς. Τα κράτη δεν αποκλείεται να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν στην επικράτειά τους αυστηρότερους εθνικούς νόμους για την προστασία των μικρομεσαίων αγοραστών, καθώς και των προμηθευτών που αναφέρονται συγκεκριμένα στην παρούσα οδηγία. Με την πάροδο των ετών, οι ΑΘΕΠ έχουν αποτελέσει αντικείμενο ποικίλων ετερογενών νομοθετικών μέτρων στα κράτη μέλη. Συνεπώς, στην πλειονότητα των κρατών μελών προβλέπεται ήδη ένα πλαίσιο διακυβέρνησης για τις ΑΘΕΠ. Ο αντίκτυπος των κανόνων της ΕΕ για τις ΑΘΕΠ στη νομοθεσία των κρατών μελών θα εξαρτηθεί από το πεδίο εφαρμογής των ισχυόντων εθνικών κανόνων. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει καθόλου πλαίσιο, το κράτος μέλος θα πρέπει να εφαρμόσει τα νέα μέτρα, καθώς και να ορίσει μια αρχή επιβολής του νόμου. Ωστόσο, όπως έχει συμβεί σε ορισμένα κράτη μέλη, η θητεία μιας υφιστάμενης αρχής (π.χ., μιας εθνικής αρχής ανταγωνισμού) μπορεί να παραταθεί. Ως εκ τούτου, αυτό το κόστος εφαρμογής μπορεί να απορροφηθεί σε ορισμένο βαθμό από τις υφιστάμενες δομές στα κράτη μέλη και, συνεπώς, θα περιοριστεί. Για παράδειγμα, το λειτουργικό κόστος του διαμεσολαβητή του κώδικα ειδών παντοπωλείου του Ηνωμένου Βασιλείου ανερχόταν σε 1 786 000 GBP κατά το οικονομικό έτος 2015/2016 και σε 622 000 GBP κατά το οικονομικό έτος 2016/2017. Το μεγαλύτερο μέρος της διαφοράς οφείλεται σε μια έρευνα μεγάλης κλίμακας για μια επιχείρηση λιανικού εμπορίου κατά το έτος 2015/2016.

Τέλος, οι κανόνες για τις ΑΘΕΠ δεν αναμένεται να έχουν σημαντικές άμεσες επιπτώσεις στο περιβάλλον, παρότι οι επιχειρήσεις που δεν υπόκεινται σε ΑΘΕΠ ενδέχεται να αποκτήσουν

μεγαλύτερο οικονομικό περιθώριο για να πραγματοποιήσουν επενδύσεις στην παραγωγή, κατά τρόπο περιβαλλοντικά βιώσιμο και φιλικό προς το κλίμα και να ενεργήσουν προληπτικά όσον αφορά τη σπατάλη τροφίμων, ή ενδέχεται να αισθανθούν λιγότερο πιεσμένοι να αντισταθμίσουν την απώλεια περιθωρίου κέρδους μέσω υπερβολικών περικοπών όσον αφορά τη νομοθεσία για το περιβάλλον και την ασφάλεια των τροφίμων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Οι ΜΜΕ αναμένεται να επωφεληθούν από την πρόταση. Παρότι οι ΜΜΕ ενδέχεται να επιβαρυνθούν επίσης με κόστος συμμόρφωσης, αυτό το ζήτημα δεν θίχτηκε κατά τις απαντήσεις στο πλαίσιο της διαβούλευσης. Επιπλέον, οι εθελοντικοί κανόνες, όπως εκείνοι της SCI, εφαρμόζονται ήδη ανεξαρτήτως μεγέθους.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων. Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να εφαρμόζει υψηλά πρότυπα στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ένα δίκαιο και αποτελεσματικό σύστημα προστασίας έναντι των ΑΘΕΠ θα ενισχύσει την ικανότητα των ενδιαφερόμενων μερών να διεξάγουν επιχειρηματικές δραστηριότητες (βλ. άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η ενωσιακή νομοθεσία πρέπει να σέβεται τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στον Χάρτη (άρθρα 51 και 52 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Κατά συνέπεια, οι εξουσίες επιβολής πρέπει να διαμορφωθούν κατά τρόπο συμβατό με τα δικαιώματα της υπεράσπισης (άρθρο 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης), π.χ. μέσω της παροχής αποτελεσματικών μέσων προσφυγής κατά της απόφασης μιας αρχής επιβολής του νόμου που επιβάλλει κυρώσεις. Ιδίως όσον αφορά τον εμπιστευτικό χειρισμό των καταγγελιών, πρέπει να εξευρεθεί μια ισορροπία όσον αφορά τα δικαιώματα της υπεράσπισης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Συνεπάγεται μια ετήσια συνάντηση συντονισμού των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών στις Βρυξέλλες και τη δημιουργία και τη διαχείριση από την Επιτροπή ενός βασικού ιστοτόπου για την ανταλλαγή πληροφοριών.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Δεν υπάρχουν διαθέσιμες σχετικές στατιστικές σε επίπεδο ΕΕ στη βάση δεδομένων της Eurostat που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν ως πρωτογενείς πηγές δεδομένων για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας. Οι στατιστικές για τις τιμές για τους παραγωγούς, τους μεταποιητές και τους καταναλωτές που συλλέχθηκαν είτε μέσω της Eurostat είτε απευθείας στο πλαίσιο της κοινής οργάνωσης αγορών θα χρησιμοποιηθούν από την Επιτροπή ως βάση για τη διεξαγωγή οικονομετρικών εργασιών για την υποστήριξη της παρακολούθησης και της αξιολόγησης της οδηγίας.

Συνεπώς, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση θα βασίζονται σε δεδομένα που θα συλλεχθούν στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας, κυρίως μέσω ετήσιων εκθέσεων των εθνικών αρμόδιων αρχών. Σε αυτές τις εκθέσεις θα περιγράφεται λεπτομερώς η δραστηριότητα των αρχών σχετικά με την εφαρμογή και την επιβολή σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, π.χ., όσον αφορά τον αριθμό (εμπιστευτικών ή μη) καταγγελιών που ελήφθησαν, τον αριθμό ερευνών

που κινήθηκαν (ιδία πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος) ή το ποσοστό υποθέσεων που οδήγησαν σε πορίσματα για παράβαση. Οι ετήσιες εκθέσεις θα καλύπτουν επίσης συγκεκριμένες πρακτικές και εμπειρίες, με σκοπό τη διευκόλυνση της υιοθέτησης βέλτιστων πρακτικών. Τα παραπάνω θα συμπληρωθούν περαιτέρω με έρευνες σχετικά με επιχειρήσεις στην ΕΕ (από παραγωγούς γεωργικών προϊόντων μέχρι επιχειρήσεις λιανικού εμπορίου), οι οποίες θα εξετάζουν τις διάφορες αντιλήψεις, όπως διεξάγονται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη και στο πλαίσιο εθελοντικών πρωτοβουλιών. Τόσο οι εμπειρίες όσο και οι αντιλήψεις αποτελούν σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στην ενιαία αγορά. Τέλος, η Επιτροπή θα διεξαγάγει επίσης οικονομικές μελέτες απευθείας ή μέσω ανάθεσης, με στόχο τη μέτρηση του αντικτύπου των διαφόρων πρακτικών που αποτελούν αντικείμενο εθνικών κανόνων και εθελοντικών πρωτοβουλιών σε μικροοικονομικό και μακροοικονομικό επίπεδο.

Με βάση τους δείκτες που προσδιορίστηκαν κατά την εκτίμηση επιπτώσεων, η Επιτροπή θα αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία αυτής της πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και άλλα πιθανά, σχετικά κριτήρια αξιολόγησης, όπως η χρησιμότητα, η ισότητα και η αποδοχή ή ο συντονισμός (με κανόνες των κρατών μελών και εθελοντικές πρωτοβουλίες αυτορρύθμισης). Αυτοί οι δείκτες μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για την αξιολόγηση που θα πρέπει να παρουσιαστεί το νωρίτερο τρία έτη μετά την εφαρμογή της οδηγίας, ώστε να εξασφαλιστεί ότι υπάρχει διαθέσιμο ένα επαρκές σύνολο δεδομένων.

Δεν απαιτείται σχέδιο εφαρμογής για την παρούσα οδηγία, η οποία έχει περιορισμένο πεδίο εφαρμογής, δεν προτείνει πλήρη εναρμόνιση και δεν συνεπάγεται τεχνικές προκλήσεις ή προκλήσεις που αφορούν τη συμμόρφωση ή τον χρόνο. Επιπλέον, αρκετές δράσεις υποστήριξης προβλέπονται από την ίδια την οδηγία, η οποία προβλέπει έναν μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και τη δημιουργία ενός ιστοτόπου για αυτό τον σκοπό.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Για τους λόγους που αναφέρονται στην ενότητα για τα σχέδια εφαρμογής παραπάνω, η Επιτροπή δεν θα ζητήσει επεξηγηματικά έγγραφα σχετικά με τη μεταφορά από τα κράτη μέλη.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Η προτεινόμενη οδηγία αποτελείται από 14 άρθρα.

Το **άρθρο 1** ορίζει το αντικείμενο της οδηγίας, η οποία ακολουθεί μια προσέγγιση μερικής (ελάχιστης) εναρμόνισης για τη θέσπιση ενός ελάχιστου προτύπου προστασίας όσον αφορά τις ΑΘΕΠ σε όλα τα κράτη μέλη. Η προστασία καλύπτει μόνο τους προμηθευτές που είναι ΜΜΕ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων όσον αφορά τις πωλήσεις τους προς αγοραστές που δεν είναι ΜΜΕ.

Το **άρθρο 2** παρέχει ορισμούς όρων που χρησιμοποιούνται περιοδικά στις διατάξεις της οδηγίας: «αγοραστής», «προμηθευτής», «μικρομεσαία επιχείρηση», «τρόφιμα» και «αλλοιώσιμος χαρακτήρας». Αυτοί οι ορισμοί συμβάλλουν στον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας.

Όσον αφορά τα προϊόντα που καλύπτονται, η οδηγία καλύπτει τα «τρόφιμα», δηλαδή τα γεωργικά προϊόντα όπως αναφέρονται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ και προορίζονται για χρήση ως τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων που προορίζονται για χρήση ως τρόφιμα – δηλ. των μεταποιημένων τροφίμων που δεν καλύπτονται ήδη στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ.

Η σχέση μεταξύ των προμηθευτών και των αγοραστών σε συνδυασμό με την κάλυψη προϊόντων οδηγεί σε ένα πεδίο εφαρμογής των μέτρων το οποίο αφορά ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και καλύπτει τις ΑΘΕΠ που μπορούν να μεταφερθούν προς τα πίσω και ενδεχομένως να ασκήσουν πίεση στους γεωργούς, είτε άμεσα είτε έμμεσα. Η προστασία καλύπτει τους μικρομεσαίους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων παραγωγών στις οποίες ανήκουν, όπως οι συνεταιρισμοί) και άλλους μικρομεσαίους προμηθευτές στην αλυσίδα, ενώ οι κανόνες για τις ΑΘΕΠ θέτουν περιορισμούς στη συμπεριφορά των αγοραστών που δεν είναι μικρομεσαίοι.

Η πρόταση λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι ΑΘΕΠ δεν ορίζονται απαραίτητως πάντα σε έγγραφη σύμβαση και ενδέχεται, καταρχήν, να προκύπτουν σε οποιοδήποτε στάδιο της εμπορικής συναλλαγής μεταξύ του αγοραστή και του προμηθευτή στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, μεταξύ άλλων εκ των υστέρων, μετά τη σύναψη μιας σύμβασης.

Δεδομένου ότι η αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων αποτελείται από αλληλένδετες κάθετες σχέσεις μεταξύ των προμηθευτών και ότι οι ΑΘΕΠ που προκύπτουν σε μεταγενέστερα επίπεδα της αλυσίδας ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και, εν γένει, στην αποδοτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, η πρόταση δεν περιορίζει την έννοια του «προμηθευτή» στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και στις οργανώσεις τους, αλλά καλύπτει οποιονδήποτε προμηθευτή, συμπεριλαμβανομένων, δηλαδή, των μεταποιητών και των διανομέων, κατά μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, εφόσον πρόκειται για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Ειδικότερα, ο τομέας της μεταποίησης έχει ένα δίκαιο μερίδιο ΜΜΕ. Η κάλυψη της πρότασης λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι οι μικρομεσαίοι μεσάζοντες, οι οποίοι ενδέχεται να μην είναι σε θέση να αντισταθούν στις ΑΘΕΠ που χρησιμοποιούν αγοραστές που δεν είναι ΜΜΕ, ενδεχομένως να μετακυλήσουν το κόστος που προκύπτει από αυτές τις πρακτικές στους δικούς τους προμηθευτές, δηλαδή στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων. Επιπλέον, οι ξένοι προμηθευτές που είναι εγκατεστημένοι εκτός της Ένωσης μπορούν να επικαλεστούν την απαγόρευση εάν πωλούν σε αγοραστές που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση.

Το **άρθρο 3** απαριθμεί τις απαγορευμένες ΑΘΕΠ. Παρότι, σύμφωνα με την παράγραφο 2, αυτό υπόκειται στη συμβατική ελευθερία των μερών, με άλλα λόγια ο προσδιορισμός ΑΘΕΠ υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των μερών UTP, τα οποία μπορούν να αποφασίζουν διαφορετικά δυνάμει μιας συμφωνίας, οι ΑΘΕΠ που παρατίθενται στην παράγραφο 1 δεν υπόκεινται στη συμβατική διακριτική ευχέρεια των μερών λόγω του αθέμιτου χαρακτήρα τους.

Η ομάδα πρακτικών στην παράγραφο 1 καλύπτει την απαγόρευση για τους αγοραστές να πληρώνουν τους προμηθευτές τους έπειτα από 30 ημέρες, όταν ο εφοδιασμός αφορά αλλοιώσιμα προϊόντα. Η παρούσα οδηγία θα αποτελεί *lex specialis* για τον τομέα των τροφίμων μόνο για τις διατάξεις που αφορούν τους όρους πληρωμής της οδηγίας για τις καθυστερήσεις πληρωμών που εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Αυτή η ομάδα καλύπτει επίσης την ακύρωση παραγγελίας σε σύντομο χρονικό διάστημα για αλλοιώσιμα προϊόντα και τις μονομερείς και αναδρομικές αλλαγές στους όρους μιας συμφωνίας προμήθειας: αυτές οι πρακτικές είναι το αποτέλεσμα δυσανάλογου επιμερισμού κινδύνου υπέρ του αγοραστή, είναι προδήλως αθέμιτες και θα πρέπει να απαγορεύονται.

Άλλες πρακτικές που είναι αθέμιτες όταν ασκούνται χωρίς συμφωνία μπορεί να είναι αποδεκτές και ακόμη και να οδηγούν σε αμοιβαία επωφελή αποδοτικότητα εάν καλύπτονται από συμφωνία μεταξύ των μερών. Συνεπώς, αυτές οι πρακτικές θα πρέπει να τυγχάνουν διαφορετικής αντιμετώπισης από τους κανόνες για τις ΑΘΕΠ, ώστε να επιτρέπεται η άσκηση πρακτικών που ενισχύουν την απόδοση και οδηγούν εν τέλει σε κατάλληλες προμήθειες και τιμές.

Οι όροι μιας τέτοιας συμφωνίας πρέπει να είναι σαφείς και όχι διφορούμενοι. Μια ασαφής συμφωνία που θα επέτρεπε σε ένα μέρος να προσδιορίσει μεταγενέστερα τις προϋποθέσεις σχετικά με αυτές τις πρακτικές θα ήταν απρόβλεπτη και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κατοχυρώνει αυτό τον μεταγενέστερο προσδιορισμό ή πρακτική και αποτρέπει τον χαρακτηρισμό της σχετικής πρακτικής ως ΑΘΕΠ.

Αυτή η δεύτερη ομάδα ΑΘΕΠ περιλαμβάνει την επιστροφή προϊόντων που δεν πωλήθηκαν ή κατασπαταλήθηκαν. Οι πληρωμές για την αποθεματοποίηση, την επίδειξη και την προσθήκη των τροφίμων του προμηθευτή στον κατάλογο των προϊόντων ενδέχεται να οδηγήσουν σε βελτίωση της αποδοτικότητας υπέρ αμφοτέρων των μερών της σύμβασης και, συνεπώς, να οδηγήσει σε καταστάσεις με αμφίπλευρο κέρδος. Το ίδιο ισχύει επίσης για τις δραστηριότητες προώθησης και εμπορίας. Ο αγοραστής πρέπει να παρέχει στον προμηθευτή μια εκτίμηση κόστους, εάν αυτό ζητηθεί. Στην περίπτωση των δραστηριοτήτων εμπορίας και αποθεματοποίησης, επίδειξης ή προσθήκης στον κατάλογο προϊόντων, ο αγοραστής πρέπει επίσης —κατόπιν αιτήματος— να παρέχει στον προμηθευτή μια εκτίμηση κόστους.

Το κόστος είναι αποδεκτό εάν έχει συμφωνηθεί από τα μέρη και εάν αντικειμενικές και εύλογες εκτιμήσεις κόστους αποτελούν τη βάση για την πληρωμή για την αποθεματοποίηση και την προσθήκη προϊόντων στον κατάλογο. Η συνεισφορά των προμηθευτών στην προώθηση των προϊόντων ή στην εμπορία από τους αγοραστές μπορεί επίσης να είναι αποδοτική εάν συμφωνηθεί από τα μέρη.

Το **άρθρο 4** απαιτεί από τα κράτη μέλη να ορίσουν μια αρμόδια αρχή επιβολής του νόμου για τις απαγορευμένες ΑΘΕΠ. Για παράδειγμα, οι υφιστάμενες αρχές επιβολής του νόμου στον τομέα του δικαίου του ανταγωνισμού (εθνικές αρχές ανταγωνισμού) θα μπορούσαν να επιλεγούν ως η αρμόδια αρχή ώστε να επιτευχθούν οικονομίες φάσματος.

Το **άρθρο 5** αφορά τις καταγγελίες και ορίζει ότι η αρχή επιβολής του νόμου μπορεί να εξετάζει εμπιστευτικές καταγγελίες και να προστατεύει, κατόπιν αιτήματος, την ταυτότητα του καταγγέλλοντος. Επίσης, οι οργανώσεις παραγωγών και οι ενώσεις οργανώσεων παραγωγών θα πρέπει να μπορούν να υποβάλλουν καταγγελία στην αρχή επιβολής του νόμου, όχι μόνο με την ιδιότητα του συμβαλλόμενου εταίρου, αλλά και ως φορέας εκπροσώπησης των συμφερόντων των μελών τους (ή των μελών των μελών τους), εάν αυτά τα μέλη είναι ΜΜΕ.

Σύμφωνα με το **άρθρο 6**, οι αρχές επιβολής του νόμου διαθέτουν τις απαραίτητες αρμοδιότητες για την κίνηση έρευνας ίδια πρωτοβουλία ή βάσει καταγγελίας, τη συλλογή πληροφοριών, τον τερματισμό μιας παράβασης, την επιβολή προστίμων και τη δημοσίευση των αποφάσεων που λαμβάνονται για την επίτευξη αποτρεπτικού αποτελέσματος.

Ο συντονισμός και η συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου προβλέπονται στο **άρθρο 7**. Ο συντονισμός και η συνεργασία περιλαμβάνουν ετήσιες συναντήσεις που διευκολύνονται από την Επιτροπή και ετήσιες εκθέσεις τις οποίες θα υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου. Στο μέτρο του δυνατού, οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να συνδράμουν η μία την άλλη στο πλαίσιο των ερευνών τους.

Στο **άρθρο 8** της πρότασης αποσαφηνίζεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν πρόσθετους κανόνες με στόχο την καταπολέμηση των ΑΘΕΠ οι οποίοι υπερβαίνουν το ελάχιστο πρότυπο της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί οι κανόνες σέβονται τους κανόνες που αφορούν την εσωτερική αγορά.

Στο **άρθρο 9** ορίζονται οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων των κρατών μελών. Η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα της Επιτροπής να εκδίδει εκτελεστική πράξη σε αυτό τον τομέα της υποβολής εκθέσεων, η οποία μπορεί να καθορίζει χρήσιμες λεπτομέρειες.

Το **άρθρο 10** προβλέπει τη διαδικασία επιτροπής που θα επικουρεί την Επιτροπή σε αυτό το πλαίσιο.

Το **άρθρο 11** προβλέπει τη διενέργεια αξιολόγησης από την Επιτροπή το νωρίτερο τρία έτη μετά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, καθώς και τη κατάρτιση ενδιάμεσης έκθεσης σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας.

Οι διατάξεις σχετικά με τη μεταφορά της οδηγίας περιλαμβάνονται στο **άρθρο 12**. Οι διατάξεις αποτελούν συνήθη διαδικασία για τις οδηγίες.

Το **άρθρο 13** αφορά την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Τέλος, το **άρθρο 14** ορίζει ότι η οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁷,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁸,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τρεις ανακοινώσεις της Επιτροπής από το 2009⁹ έχουν εστιαστεί σε ζητήματα που άπτονται της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της εμφάνισης αθέμιτων εμπορικών πρακτικών. Οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές ορίζονται σε αυτό το πλαίσιο ως πρακτικές που παρεκκλίνουν σε μεγάλο βαθμό από την ορθή εμπορική συμπεριφορά, αντιβαίνουν στην καλή πίστη και στα χρηστά συναλλακτικά ήθη και επιβάλλονται μονομερώς από έναν εμπορικό εταίρο σε έναν άλλο. Η Επιτροπή πρότεινε επιθυμητά χαρακτηριστικά για τα εθνικά και εθελοντικά πλαίσια διακυβέρνησης αθέμιτων εμπορικών πρακτικών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν αποτελούν όλα μέρος του νομικού πλαισίου και των εθελοντικών καθεστώτων διακυβέρνησης στα κράτη μέλη και, συνακόλουθα, το ζήτημα της εμφάνισης τέτοιων πρακτικών εξακολουθεί να βρίσκεται στο επίκεντρο του πολιτικού διαλόγου στην Ένωση.

⁷ ΕΕ C της , σ. .

⁸ ΕΕ C της , σ. .

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Βελτίωση της λειτουργίας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, COM(2009) 591.

Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών (ΑΘΕΠ) στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων από επιχείρηση σε επιχείρηση, COM(2014) 472 final.

Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, COM(2016)032 final

- (2) Τον Ιούνιο του 2016, στο πλαίσιο ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹⁰, η Επιτροπή κλήθηκε να υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση ενωσιακού νομικού πλαισίου σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Τον Δεκέμβριο του 2016, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να προχωρήσει, εγκαίρως, σε εκτίμηση των επιπτώσεων, με σκοπό να προτείνει ενωσιακό νομοθετικό πλαίσιο ή μη νομοθετικά μέτρα για την αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών¹¹. Η Επιτροπή έχει εκπονήσει μια εκτίμηση επιπτώσεων, της οποίας προηγήθηκε μια ανοικτή δημόσια διαβούλευση, καθώς και στοχευμένες διαβουλεύσεις.
- (3) Διάφοροι φορείς δραστηριοποιούνται στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων στο στάδιο της παραγωγής, της μεταποίησης, της εμπορίας, της διανομής και της λιανικής πώλησης τροφίμων. Η αλυσίδα είναι μακράν ο σημαντικότερος δίαυλος για τη διοχέτευση των τροφίμων «από το αγρόκτημα στο πιάτο». Αυτοί οι φορείς εμπορεύονται τρόφιμα, δηλαδή πρωτογενή γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, όπως παρατίθενται στο παράρτημα I της Συνθήκης για χρήση ως τρόφιμα, και άλλα τρόφιμα που δεν παρατίθενται σε αυτό το παράρτημα αλλά μεταποιούνται από γεωργικά προϊόντα ώστε να χρησιμοποιηθούν ως τρόφιμα.
- (4) Παρότι ο επιχειρηματικός κίνδυνος είναι εγγενές χαρακτηριστικό κάθε οικονομικής δραστηριότητας, η παραγωγή γεωργικών προϊόντων χαρακτηρίζεται ιδιαιτέρως από ανασφάλεια λόγω του ότι βασίζεται σε βιολογικές διεργασίες, δεδομένου ότι τα γεωργικά προϊόντα είναι σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό αλλοιώσιμα και εποχικά, ενώ παράλληλα εκτίθενται στις καιρικές συνθήκες. Στο πλαίσιο ενός περιβάλλοντος γεωργικής πολιτικής που είναι σαφώς περισσότερο προσανατολισμένο στις ανάγκες της αγοράς απ' ό,τι στο παρελθόν, η προστασία έναντι αθέμιτων εμπορικών πρακτικών έχει αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία για τους φορείς που δραστηριοποιούνται στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, και ιδίως για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τις οργανώσεις τους.
- (5) Ο αριθμός και το μέγεθος των φορέων ποικίλλουν στα διάφορα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Οι διαφορές στη διαπραγματευτική ισχύ σχετίζονται με τα διαφορετικά επίπεδα συγκέντρωσης φορέων και μπορούν να δημιουργήσουν πρόσφορο έδαφος για την αθέμιτη χρήση της διαπραγματευτικής ισχύος μέσω της άσκησης αθέμιτων εμπορικών πρακτικών. Οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές είναι ζημιογόνες ιδίως για τους μικρομεσαίους φορείς στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Οι παραγωγοί γεωργικών προϊόντων, οι οποίοι προμηθεύουν πρωτογενή γεωργικά προϊόντα, είναι σε μεγάλο βαθμό μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- (6) Η πλειονότητα των κρατών μελών διαθέτει ειδικούς εθνικούς κανόνες για την προστασία των προμηθευτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές που προκύπτει στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Στις περιπτώσεις όπου είναι δυνατή η στήριξη στο δίκαιο των συμβάσεων ή σε πρωτοβουλίες αυτορρύθμισης, ο φόβος για αντίποινα έναντι ενός καταγγέλλοντος περιορίζει την πρακτική αξία αυτών των μορφών προσφυγής. Συνεπώς, ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία έχουν θεσπίζει ειδικούς κανόνες για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, αναθέτουν σε διοικητικές αρχές την επιβολή τους. Ωστόσο, οι κανόνες των κρατών

¹⁰ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 7ης Ιουνίου 2016, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων (2015/2065(INI)).

¹¹ [Συμπεράσματα του Συμβουλίου](#), της 12ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη ενίσχυση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

μελών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές –στον βαθμό που υπάρχουν– χαρακτηρίζεται από σημαντική απόκλιση.

- (7) Θα πρέπει να καθοριστεί ένα ελάχιστο ενωσιακό πρότυπο προστασίας έναντι ορισμένων προδήλως αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, προκειμένου να μειωθεί η εμφάνιση τέτοιων πρακτικών και να υπάρξει συμβολή στην εξασφάλιση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων. Αναμένεται να είναι προς όφελος όλων των παραγωγών γεωργικών προϊόντων ή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου που προμηθεύει τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων παραγωγών και των ενώσεων οργανώσεων παραγωγών, υπό την προϋπόθεση ότι όλα αυτά τα πρόσωπα αντιστοιχούν στον ορισμό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, που προβλέπεται στο παράρτημα της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής¹². Αυτοί οι πολύ μικροί, μικροί και μεσαίοι προμηθευτές είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και λιγότερο ικανοί να τις αντιμετωπίσουν, χωρίς να υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική τους βιωσιμότητα. Δεδομένου ότι η οικονομική πίεση που ασκείται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εξαιτίας αθέμιτων εμπορικών πρακτικών συχνά διέρχεται μέσω της αλυσίδας και φτάνει στους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων, οι κανόνες για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές θα πρέπει επίσης να προστατεύουν τους μικρομεσαίους ενδιάμεσους προμηθευτές στα στάδια κατάντη της πρωτογενούς παραγωγής. Στο πλαίσιο της προστασίας των ενδιάμεσων προμηθευτών θα πρέπει επίσης να αποφεύγονται οι ακούσιες επιπτώσεις (κυρίως όσον αφορά την αδικαιολόγητη αύξηση των τιμών) της εκτροπής του εμπορίου από τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων και τις ενώσεις τους, οι οποίοι παράγουν μεταποιημένα προϊόντα, σε μη προστατευόμενους προμηθευτές.
- (8) Οι προμηθευτές που είναι εγκατεστημένοι εκτός της Ένωσης θα πρέπει να μπορούν να βασίζονται στο ελάχιστο πρότυπο της Ένωσης όταν πωλούν τρόφιμα σε αγοραστές που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση, ώστε να αποφεύγονται τυχόν ακούσιες στρεβλωτικές επιπτώσεις λόγω της προστασίας των προμηθευτών στην Ένωση.
- (9) Οι σχετικοί κανόνες θα πρέπει να εφαρμόζονται για τις επιχειρηματικές συμπεριφορές από τις μεγαλύτερες, δηλαδή τις μη μικρομεσαίες, επιχειρήσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, δεδομένου ότι αυτές είναι εκείνες που συνήθως διαθέτουν μεγαλύτερη σχετική διαπραγματευτική ισχύ κατά την πραγματοποίηση συναλλαγών με μικρομεσαίους προμηθευτές.
- (10) Δεδομένου ότι η πλειονότητα των κρατών μελών διαθέτει ήδη εθνικούς κανόνες για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές –παρότι αποκλίνοντες– ενδείκνυται η χρήση της οδηγίας ως μέσου για τη θέσπιση ενός ελάχιστου προτύπου προστασίας σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης. Κατά αυτό τον τρόπο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ενσωματώσουν τους σχετικούς κανόνες στην εθνική έννομη τάξη τους έτσι ώστε να δημιουργήσουν ένα συνεκτικό καθεστώς. Δεν θα πρέπει να απαγορεύεται στα κράτη μέλη να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν στην επικράτειά τους αυστηρότερους εθνικούς νόμους για την προστασία των μικρομεσαίων προμηθευτών και αγοραστών έναντι αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που προκύπτουν στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, εντός των ορίων του δικαίου της Ένωσης που εφαρμόζεται στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (11) Καθώς οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μπορούν να προκύψουν σε οποιοδήποτε στάδιο της πώλησης ενός τροφίμου, π.χ., πριν, κατά τη διάρκεια ή έπειτα από μια συναλλαγή πώλησης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι διατάξεις της

¹² EE L 124 της 20.5.2003, σ. 36.

παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται σε αυτές τις πρακτικές οποτεδήποτε αυτές προκύπτουν.

- (12) Όταν πρέπει να αποφασίζεται κατά πόσο μια μεμονωμένη εμπορική πρακτική θεωρείται αθέμιτη, είναι σημαντικό να μειώνεται ο κίνδυνος περιορισμού της χρήσης θεμιτών συμφωνιών που βελτιώνουν την απόδοση μεταξύ των μερών. Συνεπώς, κρίνεται σκόπιμο να γίνεται διάκριση μεταξύ των πρακτικών που προβλέπονται με σαφείς και αναμφισβήτητους όρους σε συμφωνίες προμήθειας μεταξύ των μερών και των πρακτικών που προκύπτουν μετά την έναρξη της συναλλαγής, χωρίς να έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων με σαφείς και αναμφισβήτητους όρους, ούτως ώστε να απαγορεύονται μόνο μονομερείς και αναδρομικές τροποποιήσεις στους εν λόγω σχετικούς όρους της σύμβασης προμήθειας. Ωστόσο, ορισμένες εμπορικές πρακτικές θεωρούνται αθέμιτες από την ίδια τους τη φύση και δεν θα πρέπει να υπόκεινται στη συμβατική ελευθερία των μερών να αποκλίνουν από αυτές.
- (13) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή των απαγορεύσεων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν μια αρχή στην οποία θα ανατεθεί η επιβολή τους. Η αρχή θα πρέπει να μπορεί να ενεργεί είτε ίδια πρωτοβουλία είτε κατόπιν υποβολής καταγγελίας από μέρη που έχουν έρθει αντιμέτωπα με αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Στην περίπτωση που ένας καταγγέλλων ζητεί η ταυτότητά του να παραμείνει εμπιστευτική λόγω φόβου για αντίποινα, οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να σέβονται αυτό το αίτημα.
- (14) Η υποβολή καταγγελιών από οργανώσεις παραγωγών ή ενώσεις τέτοιων οργανώσεων μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τρόπος για την προστασία της ταυτότητας μεμονωμένων μελών της οργάνωσης που είναι μικρομεσαίοι προμηθευτές και θεωρούν ότι εκτίθενται σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Ως εκ τούτου, οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να μπορούν να δέχονται καταγγελίες από τέτοιες οντότητες και, στη συνέχεια, να ενεργούν, προστατεύοντας παράλληλα τα διαδικαστικά δικαιώματα του εναγομένου.
- (15) Οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να διαθέτουν τις απαραίτητες αρμοδιότητες που θα τους επιτρέπουν να συλλέγουν αποτελεσματικά οποιεσδήποτε τεκμηριωμένες πληροφορίες μέσω αιτημάτων παροχής πληροφοριών. Θα πρέπει να έχουν την αρμοδιότητα να διατάσσουν τον τερματισμό μιας απαγορευμένης πρακτικής, κατά περίπτωση. Η ύπαρξη ενός αποτρεπτικού παράγοντα, όπως η αρμοδιότητα επιβολής προστίμων και η δημοσίευση των αποτελεσμάτων ερευνών, μπορεί να ενθαρρύνει την αλλαγή συμπεριφοράς και την εφαρμογή προδικαστικών λύσεων μεταξύ των μερών και, συνεπώς, θα πρέπει να αποτελεί μέρος των αρμοδιοτήτων των αρχών επιβολής του νόμου. Η Επιτροπή και οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να συνεργάζονται στενά ώστε να εξασφαλίζουν μια κοινή προσέγγιση όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία. Πιο συγκεκριμένα, οι αρχές επιβολής του νόμου θα πρέπει να συνδράμουν η μία την άλλη, για παράδειγμα, μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και της παροχής συνδρομής στο πλαίσιο ερευνών που έχουν διασυνοριακή διάσταση.
- (16) Για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής επιβολής, η Επιτροπή θα πρέπει να συμβάλλει στη διοργάνωση συναντήσεων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να ανταλλάσσονται βέλτιστες πρακτικές και να κοινοποιούνται σχετικές πληροφορίες. Η Επιτροπή θα πρέπει να

δημιουργήσει και να διαχειρίζεται έναν ιστότοπο για τη διευκόλυνση αυτών των ανταλλαγών.

- (17) Οι κανόνες που ορίζονται στην παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να υπονομεύουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να διατηρήσουν ισχύοντες κανόνες που είναι πιο αυστηροί ή να θεσπίζουν τέτοιους κανόνες στο μέλλον, εντός των ορίων του δικαίου της Ένωσης που εφαρμόζεται στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Οι κανόνες θα ισχύουν παράλληλα με τα εθελοντικά μέτρα διακυβέρνησης.
- (18) Η Επιτροπή θα πρέπει να έχει μια συνολική εικόνα της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί να αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας. Προς αυτόν τον σκοπό, οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή. Προκειμένου να εξασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκπλήρωση της υποχρέωσης υποβολής εκθέσεων, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³. Η επιτροπή για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών θα πρέπει να επικουρεί την Επιτροπή σε αυτή τη διαδικασία.
- (19) Για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάζει την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και να υποβάλλει μια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών. Στο πλαίσιο της επανεξέτασης, θα πρέπει επίσης να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή στο ερώτημα κατά πόσον τυχόν προστασία των μικρομεσαίων αγοραστών τροφίμων στην αλυσίδα εφοδιασμού —πέραν της προστασίας των μικρομεσαίων προμηθευτών— θα ήταν δικαιολογημένη στο μέλλον,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία καθορίζει έναν ελάχιστο κατάλογο απαγορευμένων αθέμιτων εμπορικών πρακτικών μεταξύ αγοραστών και προμηθευτών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και θεσπίζει ελάχιστους κανόνες σχετικά με την επιβολή τους, καθώς και ρυθμίσεις για τον συντονισμό μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου.
2. Η οδηγία εφαρμόζεται για ορισμένες αθέμιτες εμπορικές πρακτικές οι οποίες προκύπτουν σε σχέση με τις πωλήσεις τροφίμων από έναν προμηθευτή που είναι μικρομεσαία επιχείρηση σε έναν αγοραστή που δεν είναι μικρομεσαία επιχείρηση.
3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται για συμφωνίες εφοδιασμού που συνάπτονται μετά την ημερομηνία εφαρμογής των διατάξεων για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 12 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αγοραστής»: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στην Ένωση και αγοράζει τρόφιμα μέσω εμπορικών συναλλαγών. Ο όρος «αγοραστής» μπορεί να περιλαμβάνει μια ομάδα τέτοιων φυσικών και νομικών προσώπων·
- β) «προμηθευτής»: οποιοσδήποτε παραγωγός γεωργικών προϊόντων ή οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής τους, που πωλεί τρόφιμα. Ο όρος «προμηθευτής» μπορεί να περιλαμβάνει μια ομάδα τέτοιων παραγωγών γεωργικών προϊόντων ή τέτοιων φυσικών και νομικών προσώπων, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων παραγωγών και ενώσεων οργανώσεων παραγωγών·
- γ) «μικρομεσαία επιχείρηση»: μια επιχείρηση κατά την έννοια του ορισμού των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, που προβλέπεται στο παράρτημα της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής¹⁴.
- δ) «τρόφιμα»: τα προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης και τα οποία προορίζονται για χρήση ως τρόφιμα, καθώς και προϊόντα που δεν παρατίθενται σε αυτό το παράρτημα, ωστόσο μεταποιούνται από αυτά τα προϊόντα για χρήση ως τρόφιμα·
- ε) «αλλοιώσιμα τρόφιμα»: τα τρόφιμα που θα καταστούν ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση εάν δεν αποθηκευτούν, υποστούν επεξεργασία, συσκευαστούν ή διατηρηθούν με άλλον τρόπο, ώστε να αποφευχθεί να καταστούν ακατάλληλα.

Άρθρο 3

Απαγόρευση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για την απαγόρευση των ακόλουθων εμπορικών πρακτικών:
 - α) ένας αγοραστής πληρώνει έναν προμηθευτή για αλλοιώσιμα τρόφιμα μετά την παρέλευση χρονικού διαστήματος που υπερβαίνει τις 30 ημερολογιακές ημέρες μετά την παραλαβή του τιμολογίου του προμηθευτή, ή μετά την παρέλευση χρονικού διαστήματος που υπερβαίνει τις 30 ημερολογιακές ημέρες μετά την ημερομηνία παράδοσης των αλλοιώσιμων τροφίμων, ανάλογα με το ποιο θα συμβεί μεταγενέστερα. Αυτή η απαγόρευση εφαρμόζεται με την επιφύλαξη:
 - των επιπτώσεων καθυστερήσεων πληρωμών και των τρόπων επανόρθωσης, όπως καθορίζονται στην οδηγία 2011/7/ΕΕ·
 - της επιλογής ενός αγοραστή και ενός προμηθευτή να συμφωνήσουν για μια ρήτρα επιμερισμού της αξίας, κατά την έννοια του άρθρου 172α του

¹⁴ Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003 σ. 36).

κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵.

- β) ένας αγοραστής ακυρώνει παραγγελίες αλλοιώσιμων τροφίμων με τόσο σύντομη προειδοποίηση που δεν μπορεί να αναμένεται ευλόγως από τον προμηθευτή να βρει εναλλακτική λύση για την εμπορευματοποίηση ή τη χρήση αυτών των προϊόντων·
 - γ) ένας αγοραστής αλλάζει μονομερώς και αναδρομικά τους όρους της συμφωνίας προμήθειας όσον αφορά τη συχνότητα, το χρονοδιάγραμμα ή τον όγκο της προμήθειας ή της παράδοσης, τα πρότυπα ποιότητας ή τις τιμές των τροφίμων·
 - δ) ένας προμηθευτής πληρώνει για την σπατάλη τροφίμων που προκύπτει στις εγκαταστάσεις του αγοραστή και η οποία δεν προκλήθηκε λόγω αμέλειας ή σφάλματος του προμηθευτή.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες εμπορικές πρακτικές απαγορεύονται, εάν δεν συμφωνούνται με σαφείς και αδιαμφισβήτητους όρους κατά τη σύναψη της συμφωνίας προμήθειας:
- α) ένας αγοραστής επιστρέφει σε έναν προμηθευτή τρόφιμα που δεν πωλήθηκαν·
 - β) ένας αγοραστής χρεώνει σε έναν προμηθευτή πληρωμή ως προϋπόθεση για την αποθεματοποίηση, την επίδειξη ή την προσθήκη τροφίμων του προμηθευτή στον κατάλογο·
 - γ) ένας προμηθευτής πληρώνει για την προώθηση τροφίμων που πωλεί ο αγοραστής. Πριν από την προώθηση, και εάν αυτή η προώθηση ξεκινήσει από τον αγοραστή, ο αγοραστής προσδιορίζει το χρονικό διάστημα της προώθησης και την αναμενόμενη ποσότητα τροφίμων προς παραγγελία·
 - δ) ένας προμηθευτής πληρώνει για το μάρκετινγκ τροφίμων από τον αγοραστή.
3. Εάν ζητείται πληρωμή από τον αγοραστή για τις καταστάσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 2 στοιχεία β), γ) και δ), ο αγοραστής, εάν ζητηθεί από τον προμηθευτή, παρέχει στον προμηθευτή μια εκτίμηση των πληρωμών ανά μονάδα ή συνολικά, ανάλογα με την περίπτωση, και, όσον αφορά τις καταστάσεις που περιγράφονται στην παράγραφο 2 στοιχεία β) και δ), παρέχει επίσης μια εκτίμηση του κόστους, καθώς και τη βάση αυτής της εκτίμησης.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι απαγορεύσεις που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 συνιστούν υπερισχύουσες υποχρεωτικές διατάξεις, οι οποίες εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε κατάσταση η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που θα εφαρμοζόταν σε διαφορετική περίπτωση στη συμφωνία προμήθειας μεταξύ των μερών.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671).

Άρθρο 4

Ορισθείσα αρχή επιβολής του νόμου

Κάθε κράτος μέλος ορίζει μια δημόσια αρχή για την επιβολή των απαγορεύσεων που καθορίζονται στο άρθρο 3 σε εθνικό επίπεδο («αρχή επιβολής του νόμου»).

Άρθρο 5

Καταγγελίες και εμπιστευτικότητα

1. Ένας προμηθευτής υποβάλλει καταγγελία στην αρχή επιβολής του νόμου του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο αγοραστής για τον οποίο υπάρχουν υπόνοιες ότι έχει επιδοθεί σε αθέμιτη εμπορική πρακτική.
2. Οι οργανώσεις παραγωγών ή οι ενώσεις οργανώσεων παραγωγών των οποίων τα μέλη ή τα μέλη των μελών τους θεωρούν ότι επηρεάζονται από απαγορευμένη εμπορική πρακτική έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν καταγγελία.
3. Η αρχή επιβολής του νόμου διασφαλίζει, εάν ζητηθεί από τον καταγγέλλοντα, την εμπιστευτικότητα της ταυτότητας του καταγγέλλοντος και οποιωνδήποτε άλλων πληροφοριών, των οποίων η αποκάλυψη θεωρείται από τον καταγγέλλοντα ότι θα είναι ζημιογόνα για τα συμφέροντά του. Ο καταγγέλλων προσδιορίζει αυτές τις πληροφορίες σε ενδεχόμενο αίτημα για εμπιστευτικότητα.
4. Σε περίπτωση που η αρχή επιβολής του νόμου θεωρεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να δοθεί συνέχεια σε καταγγελία, ενημερώνει τον καταγγέλλοντα σχετικά με τους λόγους.

Άρθρο 6

Εξουσίες της αρχής επιβολής του νόμου

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρχή επιβολής του νόμου διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για την εκπλήρωση των καθηκόντων της και αναθέτουν σε αυτήν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) να κινεί και να διεξάγει έρευνες ιδία πρωτοβουλία ή βάσει καταγγελίας·
- β) να απαιτεί από τους αγοραστές και τους προμηθευτές να παρέχουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για τη διεξαγωγή ερευνών σχετικά με τις απαγορευμένες εμπορικές πρακτικές·
- γ) να λαμβάνει απόφαση με την οποία στοιχειοθετείται παράβαση των απαγορεύσεων που καθορίζονται στο άρθρο 3, και να απαιτεί από τον αγοραστή να παύσει την απαγορευμένη εμπορική πρακτική. Η αρχή δύναται να μην λαμβάνει οποιαδήποτε τέτοια απόφαση, εάν αυτή η απόφαση θα ενείχε κίνδυνο αποκάλυψης της ταυτότητας ενός καταγγέλλοντος ή αποκάλυψης οποιωνδήποτε άλλων πληροφοριών, των οποίων η αποκάλυψη θεωρείται από τον καταγγέλλοντα ότι θα είναι ζημιογόνα για τα συμφέροντά του, υπό την προϋπόθεση ότι ο καταγγέλλων έχει προσδιορίσει αυτές τις πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3·
- δ) να επιβάλλει χρηματικό πρόστιμο στον αυτουργό της παράβασης. Το πρόστιμο είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τη φύση, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παράβασης·

- ε) να δημοσιεύει τις αποφάσεις της που αφορούν τα στοιχεία γ) και δ)·
- στ) να ενημερώνει τους αγοραστές και τους προμηθευτές σχετικά με τις δραστηριότητές της, μέσω ετήσιων εκθέσεων, οι οποίες, μεταξύ άλλων, περιγράφουν τον αριθμό των καταγγελιών που ελήφθησαν και τις έρευνες που κινήθηκαν και περατώθηκαν από αυτήν. Για κάθε έρευνα, η έκθεση περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή του θέματος και της έκβασης της έρευνας.

Άρθρο 7

Συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι αρχές επιβολής του νόμου συνεργάζονται αποτελεσματικά μεταξύ τους και παρέχουν αμοιβαία συνδρομή στο πλαίσιο ερευνών που έχουν διασυνοριακή διάσταση.
2. Οι αρχές επιβολής του νόμου συνεδριάζουν μία φορά ετησίως για να συζητούν σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, με βάση τις ετήσιες εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 1, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα που καλύπτει. Η Επιτροπή διευκολύνει αυτές τις συνεδριάσεις.
3. Η Επιτροπή δημιουργεί και διαχειρίζεται έναν δικτυακό τόπο ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και της Επιτροπής, ιδίως όσον αφορά τις ετήσιες συνεδριάσεις.

Άρθρο 8

Εθνικοί κανόνες

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν κανόνες με στόχο την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών οι οποίοι υπερβαίνουν εκείνους που καθορίζονται στα άρθρα 3, 5, 6 και 7, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω εθνικοί κανόνες είναι συμβατοί με τους κανόνες για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Άρθρο 9

Υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη

1. Έως τις 15 Μαρτίου κάθε έτους, τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Αυτή η έκθεση περιλαμβάνει, ιδίως, όλα τα σχετικά δεδομένα για την εφαρμογή και την επιβολή των κανόνων δυνάμει της παρούσας οδηγίας στο οικείο κράτος μέλος, κατά το προηγούμενο έτος.
2. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που να καθορίζουν:
 - α) κανόνες σχετικά με την παροχή των αναγκαίων πληροφοριών για την εφαρμογή της παραγράφου 1·
 - β) ρυθμίσεις για τη διαχείριση των πληροφοριών προς αποστολή και κανόνες σχετικά με το περιεχόμενο και τη μορφή·
 - γ) ρυθμίσεις για τη διαβίβαση ή τη διάθεση πληροφοριών και εγγράφων στα κράτη μέλη, τους διεθνείς οργανισμούς, τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών ή το

κοινό, με την επιφύλαξη της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του έννομου συμφέροντος των παραγωγών γεωργικών προϊόντων και των επιχειρήσεων για προστασία του επιχειρηματικού τους απορρήτου.

Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης, που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2.

Άρθρο 10

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών, η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 229 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 11

Αξιολόγηση

1. Το νωρίτερο τρία έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή διενεργεί αξιολόγηση της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση σχετικά με τα κύρια πορίσματα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.
2. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τις αναγκαίες πληροφορίες για την προετοιμασία της εν λόγω έκθεσης.
3. Έξι μήνες μετά την ημερομηνία μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, η Επιτροπή υποβάλλει μια ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την κατάσταση της μεταφοράς και της εφαρμογής της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 12

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο έξι μήνες από την έναρξη ισχύος της οδηγίας, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές 12 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την πέμπτη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 14

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής
- 1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.4. Στόχοι
- 1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις
- 1.7. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- 2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων
- 2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
- 2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται
- 3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες
 - 3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες
 - 3.2.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις επιχειρησιακές πιστώσεις
 - 3.2.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα
 - 3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
 - 3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση
- 3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων.

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής

Γεωργική πολιτική

Πολιτική ανταγωνισμού

1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας

X Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο/προπαρασκευαστική δράση**¹⁶

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **την παράταση υφιστάμενης δράσης**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **δράση προσανατολισμένη σε νέα δράση**

1.4. Στόχοι

1.4.1. Πολυετείς στρατηγικοί στόχοι της Επιτροπής τους οποίους αφορά η πρόταση/πρωτοβουλία

Η πρόταση αποσκοπεί στον περιορισμό των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που οφείλονται σε άνιση διαπραγματευτική ισχύ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, ώστε να συμβάλει στην 4η προτεραιότητα του προέδρου Juncker για «μια βαθύτερη και δικαιότερη εσωτερική αγορά με ενισχυμένη βιομηχανική βάση», η οποία μεταφράζεται στον γενικό στόχο της «βιώσιμης παραγωγής τροφίμων» της κοινής γεωργικής πολιτικής.

1.4.2. Ειδικοί στόχοι

Ειδικός στόχος αριθ.

Διατήρηση της σταθερότητας της αγοράς

Ενίσχυση του εισοδήματος των παραγωγών γεωργικών προϊόντων

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας

¹⁶ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

1.4.3. Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

Να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα που αναμένεται να έχει η πρόταση/πρωτοβουλία όσον αφορά τους/τις στοχευόμενους/-ες δικαιούχους/ομάδες.

1. Μείωση της εμφάνισης αθέμιτων εμπορικών πρακτικών

2. Συμβολή στην εξασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού

3. Παροχή δυνατότητας για αποτελεσματική προσφυγή

Επιπτώσεις: βελτίωση της θέσης των παραγωγών γεωργικών προϊόντων στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, η οποία έχει θετικές επιπτώσεις στα έσοδα των παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

1.4.4. Δείκτες αποτελεσμάτων και επιπτώσεων

Να προσδιοριστούν οι δείκτες για την παρακολούθηση της υλοποίησης της πρότασης/πρωτοβουλίας.

Προσθ. 1. Δηλωθείσες περιπτώσεις εμφάνισης κάθε ΑΘΕΠ που αφορά επιχειρήσεις (ποσοστό των εταιρειών που δήλωσαν και δηλωθείσα συχνότητα, εικαζόμενο κόστος της ΑΘΕΠ)

Προσθ. 1. Κόστος συμμόρφωσης για τις εταιρείες

Προσθ. 1. Πιθανές επιπτώσεις της εκτροπής του εμπορίου εις βάρος προστατευόμενων μερών

Προσθ. 2. Ευθυγράμμιση της εφαρμογής κανόνων για τις ΑΘΕΠ (π.χ., αριθμός αλλαγών στους εθνικούς κανόνες με σκοπό την προσέγγιση πρακτικών)

Προσθ. 2. Αριθμός συστάσεων για βέλτιστες πρακτικές που εγκρίθηκαν

Προσθ. 2. Δηλωθέν διοικητικό κόστος για τα κράτη μέλη

Προσθ. 2. Σχετικές αλλαγές στην παραγωγή και στις τιμές για τους καταναλωτές

Προσθ. 3. Αριθμός καταγγελιών που έχουν ληφθεί (ανώνυμα ή μη)

Προσθ. 3. Αριθμός συναντήσεων διαμεσολάβησης, κατά περίπτωση

Προσθ. 3. Αριθμός ερευνών που κινήθηκαν (ιδία πρωτοβουλία ή κατόπιν αιτήματος)

Προσθ. 3. Ποσοστό υποθέσεων που οδήγησαν σε πορίσματα για παράβαση

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών

Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στον περιορισμό των ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων μέσω της εξασφάλισης ενός ελάχιστου επιπέδου προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ, μέσω ενός πλαισίου που απαγορεύει τις πλέον αθέμιτες ΑΘΕΠ και παρέχει δυνατότητες προσφυγής. Αίροντας ένα εμπόδιο στην αποδοτικότητα, η πρόταση θα βελτιώσει επίσης εν γένει τη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.

1.5.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την

παρέμβαση της Ένωσης και η οποία είναι επιπρόσθετη της αξίας που θα δημιουργούσαν σε διαφορετική περίπτωση τα κράτη μέλη από μόνα τους.

Λόγοι για την ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο (εκ των προτέρων)

Το άρθρο 39 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) διευκρινίζει ότι η κοινή γεωργική πολιτική εξασφαλίζει ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον γεωργικό πληθυσμό. Το άρθρο 40 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι η κοινή οργάνωση αγοράς αποκλείει κάθε διάκριση μεταξύ παραγωγών γεωργικών προϊόντων. Το άρθρο 43 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η κοινή οργάνωση αγοράς εξασφαλίζει στις συναλλαγές στο εσωτερικό της Ένωσης όρους ανάλογους με εκείνους που υπάρχουν σε μία εθνική αγορά.

Η πλειονότητα των κρατών μελών έχει θεσπίσει κανόνες για τις ΑΘΕΠ, ωστόσο έχει ακολουθήσει αποκλίνουσες προσεγγίσεις ως προς το πρόβλημα και τα σχετικά μέτρα δεν είναι εναρμονισμένα. Τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν μηχανισμούς συντονισμού, ούτε έχουν κίνητρα ώστε να ευθυγραμμιστούν από μόνα τους. Για να επιτευχθεί μόνο ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας έναντι των ΑΘΕΠ σε ολόκληρη την ΕΕ και να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για όλους τους παραγωγούς, απαιτείται η θέσπιση μέτρων σε επίπεδο ΕΕ

Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της Ένωσης (εκ των υστέρων)

Ελάχιστη προστασία έναντι των ΑΘΕΠ στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων σε όλα τα κράτη μέλη και, συνεπώς, βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων. Ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους παραγωγούς γεωργικών προϊόντων.

1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Οι αγοραστές και οι προμηθευτές μπορεί να έχουν άνιση διαπραγματευτική ισχύ, γεγονός που ενδέχεται να οδηγεί σε ΑΘΕΠ που ασκούν πίεση στα κέρδη των επηρεαζόμενων προμηθευτών και μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τη μη αποτελεσματική κατανομή των πόρων, γεγονός που μειώνει την αποδοτικότητα της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων

Οι προμηθευτές γεωργικών προϊόντων είναι ιδιαίτερα εύάλωτοι, διότι εξαρτώνται συχνά από μεγαλύτερους κατάντη εταίρους ώστε τα προϊόντα τους να φτάσουν στους καταναλωτές, ενώ οι μεγάλες καθυστερήσεις στην παραγωγή και ο αλλοιώσιμος χαρακτήρας πολλών από τα προϊόντα τους περιορίζουν το περιθώριο κινήσεων.

Η τρέχουσα πρόταση είναι το αποτέλεσμα μιας μακράς συζήτησης. Το 2013, η Επιτροπή είχε διεξαγάγει μια δημόσια διαβούλευση σχετικά με το θέμα και, το 2016, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή απηύθυναν έκκληση για την ανάληψη δράσης όσον αφορά τις ΑΘΕΠ.

1.5.4. Συμβατότητα και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα κατάλληλα μέσα

Η πρόταση συμπληρώνει τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων και καταναλωτών· μέχρι στιγμής, δεν υπάρχουν οριζόντιοι κανόνες σε επίπεδο ΕΕ για τις ΑΘΕΠ μεταξύ επιχειρήσεων. Η πρόταση συμπληρώνει επίσης άλλους τομείς που είναι σημαντικοί για τους φορείς και οι οποίοι υπόκεινται ήδη σε κοινούς κανόνες, όπως ο ανταγωνισμός, οι κρατικές ενισχύσεις και τα πρότυπα εμπορίας.

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις

☐ Πρόταση/Πρωτοβουλία **περιορισμένης διάρκειας**

- ☐ Πρόταση/Πρωτοβουλία με ισχύ από [HH/MM]EEEE έως [HH/MM]EEEE
- ☐ Δημοσιονομικές επιπτώσεις από το EEEE έως το EEEE

X Πρόταση/Πρωτοβουλία **απεριόριστης διάρκειας**

- Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το EEEE έως το EEEE
- και στη συνέχεια πλήρης εφαρμογή.

1.7. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης¹⁷

X Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

- X από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης·

– ☐ από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

☐ Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

☐ Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

- ☐ σε τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει
- ☐ σε διεθνείς οργανισμούς και τις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)
- ☐ στην ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων
- ☐ στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 208 και 209 του δημοσιονομικού κανονισμού
- ☐ σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου
- ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- ☐ σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι παρέχουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις
- ☐ σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ βάσει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.
- *Αν αναφέρονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».*

Παρατηρήσεις

¹⁷ Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EL/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι.

Μία φορά ετησίως:

Τα κράτη μέλη αποστέλλουν, έως τις 15 Μαρτίου κάθε έτους, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις μέσω συστήματος που βασίζεται στην τεχνολογία των πληροφοριών. Οι εκθέσεις περιλαμβάνουν ιδίως όλα τα σχετικά δεδομένα για την εφαρμογή και την επιβολή των κανόνων δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών χρηματοδότησης της εφαρμογής, των τρόπων πληρωμών και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Οι γενικοί κίνδυνοι που μπορούν να εντοπιστούν όσον αφορά τους κανόνες της πρότασης αφορούν την αποτελεσματικότητα της πρότασης και όχι τις δαπάνες της ΕΕ, δεδομένων των σχετικά ασήμαντων ποσών που απαιτούνται.

Οι κίνδυνοι ενδέχεται να συνδέονται με ελλείψεις στη διοικητική αρχή επιβολής του νόμου, συμπεριλαμβανομένων του χειρισμού των καταγγελιών και της εμπιστευτικότητας, της υποβολής εκθέσεων από τα κράτη μέλη και της εποπτείας από την Επιτροπή.

Οι ετήσιες εκθέσεις, οι ετήσιες συνεδριάσεις και ο ειδικός ιστότοπος θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη δέουσα παρακολούθηση της εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη της ΕΕ.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα εσωτερικά συστήματα ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Οι δαπάνες που συνεπάγεται η παρούσα πρόταση εκτελούνται από την Επιτροπή υπό το καθεστώς της άμεσης διαχείρισης, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ο δημοσιονομικός κανονισμός).

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού, ο Γενικός Διευθυντής Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης έχει δημιουργήσει την οργανωτική δομή και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που ενδείκνυνται για την επίτευξη των στόχων πολιτικής και ελέγχου, τηρουμένων των προδιαγραφών εσωτερικού ελέγχου που έχει θεσπίσει η Επιτροπή και λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων που συνδέονται με το διαχειριστικό περιβάλλον της πολιτικής.

2.2.3. Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος «κόστους ελέγχων ÷ αξίας των σχετικών υπό διαχείριση κεφαλαίων») και αξιολόγηση των αναμενόμενων επιπέδων κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)

Οι έλεγχοι της νομιμότητας και της κανονικότητας των πληρωμών σύμφωνα με τη νέα οδηγία θα καλυφθούν από τις υφιστάμενες διατάξεις για την άμεση διαχείριση στην Επιτροπή.

Οι δαπάνες που συνεπάγεται η παρούσα πρόταση δεν θα οδηγήσουν σε αύξηση του ποσοστού σφάλματος για το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων, λαμβανομένων υπόψη των ασήμαντων ποσών που απαιτούνται και του τρόπου εφαρμογής (άμεση διαχείριση).

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στο πλαίσιο της στρατηγικής για την καταπολέμηση της απάτης.

Η Επιτροπή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα με τα οποία διασφαλίζεται ότι, κατά την υλοποίηση δράσεων που χρηματοδοτούνται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης προστατεύονται με την εφαρμογή προληπτικών μέτρων κατά της απάτης, της διαφθοράς και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας, με τη διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων και, σε περίπτωση που εντοπίζονται παρατυπίες, με την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών και, κατά περίπτωση, με την επιβολή αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 325 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον κανονισμό (ΕΚ, ΕΥΡΑΤΟΜ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και με τον τίτλο IV του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

Η Επιτροπή ή οι εκπρόσωποί της και το Ελεγκτικό Συνέδριο έχουν την αρμοδιότητα να διενεργούν λογιστικούς ελέγχους, βάσει εγγράφων και επιτόπιων ελέγχων, σε όλους τους εργολάβους και τους υπεργολάβους που έλαβαν χρηματοδοτικούς πόρους της Ένωσης. Η OLAF εξουσιοδοτείται να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις στους οικονομικούς φορείς τους οποίους αφορά άμεσα ή έμμεσα η εν λόγω χρηματοδότηση, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΥΡΑΤΟΜ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, με στόχο τη διαπίστωση περιπτώσεων απάτης. Οι αποφάσεις, οι συμφωνίες και οι συμβάσεις που απορρέουν από την εφαρμογή του κανονισμού εξουσιοδοτούν ρητά την Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της OLAF, και το Ελεγκτικό Συνέδριο να διενεργούν τους εν λόγω λογιστικούς ελέγχους, τους επιτόπιους ελέγχους και τις εξακριβώσεις.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

- Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Τομέας 2: Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι Τομέας 5: Διοίκηση	ΔΠ/ΜΔΠ ¹⁸	χωρών ΕΖΕΣ ¹⁹	υποψηφίων για ένταξη χωρών ²⁰	τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού κανονισμού
	05 01 02 11 – Δαπάνες για εξωτερικό προσωπικό και άλλες διοικητικές δαπάνες για την υποστήριξη του τομέα πολιτικής «Γεωργική και αγροτική ανάπτυξη» – Άλλες διοικητικές δαπάνες 05 08 09 – Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) — Επιχειρησιακή τεχνική βοήθεια	ΜΔΠ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

¹⁸ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

¹⁹ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

²⁰ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφιες για ένταξη χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	2	Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι
---	----------	---------------------------------

ΓΔ AGRI			Έτος 2020 ²¹	Έτος 2021	Έτος 2022	Έτος 2023	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
• Επιχειρησιακές πιστώσεις										
05 08 09 – Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) — Επιχειρησιακή τεχνική βοήθεια.	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
	Πληρωμές	(2)	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων ²²										
		(3)	-	-	-	-				
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τη ΓΔ AGRI	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
	Πληρωμές	=2+3	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

²¹ Το έτος 2020 είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας.

²² Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(4)	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
	Πληρωμές	(5)	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
• ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(6)	-	-	-	-				
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 2 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=4+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
	Πληρωμές	=5+ 6	0,05	0,05	0,05	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή			Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	5	«Διοικητικές δαπάνες»
---	----------	-----------------------

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

		Έτος 2020	Έτος 2021	Έτος 2022	Έτος 2023	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	ΣΥΝΟΛΟ
ΓΔ: AGRI							
• Ανθρώπινοι πόροι		0,215	0,215	0,215	0,215	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
• Άλλες διοικητικές δαπάνες (1 συνάντηση ετησίως με εμπειρογνώμονες από αρχές επιβολής του νόμου)		0,017	0,017	0,017	0,017	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
ΣΥΝΟΛΟ ΓΔ AGRI	Πιστώσεις	0,232	0,232	0,232	0,232	0,232	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = Σύνολο πληρωμών)	0,232	0,232	0,232	0,232	0,23	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
---	--	-------	-------	-------	-------	------	------------------------------

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

		Έτος 2020 ²³	Έτος 2021	Έτος 2022	Έτος 2023	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων των ΤΟΜΕΩΝ 1 έως 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	0,282	0,282	0,282	0,282	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
	Πληρωμές	0,282	0,282	0,282	0,282	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

²³ Το έτος 2020 είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας.

3.2.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις επιχειρησιακές πιστώσεις

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση επιχειρησιακών πιστώσεων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

Να προσδιοριστούν οι στόχοι και τα αποτελέσματα ↓			Έτος 2020		Έτος 2021		Έτος 2022		Έτος 2023		Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)						ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (OUTPUTS)																	
	Είδος 24	Μέσο κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Αριθμός	Κόστος	Συνολικός αριθμός	Συνολικό κόστος
Και για του τρεις ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ²⁵																		
Δημιουργία και συντήρηση ιστοτόπου	Χρήση ιστοτόπου	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή							Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
Μερικό σύνολο για τους ειδικούς στόχους			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή							Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ			1	0,05	1	0,05	1	0,05	1	0,05	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή							Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

²⁴ Τα αποτελέσματα είναι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν (παράδειγμα: αριθμός ανταλλαγών φοιτητών που θα χρηματοδοτηθούν, αριθμός χλμ. οδών που θα κατασκευαστούν κ.λπ.).

²⁵ Όπως περιγράφεται στο σημείο 1.4.2. «Ειδικοί στόχοι...» Ο ιστότοπος αποσκοπεί στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών και των υπηρεσιών της Επιτροπής και συμβάλλει στη βελτίωση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα τροφίμων σε ολόκληρη την ΕΕ, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα, ενισχύοντας το εισόδημά τους και διατηρώντας τη σταθερότητα της αγοράς.

3.2.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα

3.2.3.1. Συνοπτική παρουσίαση

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με 3 δεκαδικά ψηφία)

	Έτος 2020 ²⁶	Έτος 2021	Έτος 2022	Έτος 2023	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)	ΣΥΝΟΛΟ
--	----------------------------	--------------	--------------	--------------	---	--------

TOMEAS 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου							
Ανθρώπινοι πόροι	0,215	0,215	0,215	0,215	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή		Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
Άλλες διοικητικές δαπάνες	0,017	0,017	0,017	0,017	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή		Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
Μερικό σύνολο του TOMEA 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη

Εκτός του TOMEA 5²⁷ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου							
Ανθρώπινοι πόροι							
Άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα							
Μερικό σύνολο εκτός του TOMEA 5 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου							

ΣΥΝΟΛΟ	0,232	0,232	0,232	0,232		0,232	Να δοθεί υπό τη μορφή δείκτη
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--	--------------	-------------------------------------

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και οι οποίες θα συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με πρόσθετα κονδύλια που ενδέχεται να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη

²⁶ Το έτος 2020 είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας.

²⁷ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

3.2.3.2. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων.
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

	Έτος 2020	Έτος 2021	Έτος 2022	Έτος 2023	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να φαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)		
• Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)							
05 01 01 01 (έδρα και αντιπροσωπείες της Επιτροπής)	1,5	1,5	1,5	1,5	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή		
XX 01 01 02 (αντιπροσωπείες της ΕΕ)							
XX 01 05 01 (έμμεση έρευνα)							
10 01 05 01 (άμεση έρευνα)							
• Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης — ΠΑ)²⁸							
XX 01 02 01 (AC, END, INT από το συνολικό κονδύλιο)							
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT και JED στις αντιπροσωπείες της ΕΕ)							
XX 01 04 yy²⁹	- στην έδρα						
	- σε αντιπροσωπείες						
XX 01 05 02 (AC, END, INT - έμμεση έρευνα)							
10 01 05 02 (AC, END, INT - άμεση έρευνα)							
Άλλες γραμμές του προϋπολογισμού (να προσδιοριστούν)							
ΣΥΝΟΛΟ	1,5	1,5	1,5	1,5	Εφόσον η οδηγία τεθεί σε εφαρμογή		

XX είναι ο σχετικός τομέας πολιτικής ή ο σχετικός τίτλος του προϋπολογισμού.

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακατανομηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και το οποίο θα συμπληρωθεί, εάν χρειαστεί, από πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	3 υπάλληλοι βαθμού AD μερικής απασχόλησης 50 %
Εξωτερικό προσωπικό	

²⁸ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JED = Νέος εμπειρογνώμονας σε αντιπροσωπείες της ΕΕ.

²⁹ Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

3.2.4. Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί αναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί τη χρησιμοποίηση του μέσου ευελιξίας ή την αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

3.2.5. Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

- Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους.

3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.